

POLGÁR VÁROS

GAZDASÁGI PROGRAM 2025-2030

Polgár, 2025. március 19.

Jóváhagyva a .../2025. (III.27.) KT határozattal

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	5
2.	A Gazdasági Program jogszabályi háttere.....	6
3.	Helyzetértékelés	7
3.1	A település bemutatása	7
3.1.1	A város demográfiai helyzete	8
3.1.2	Regisztrált munkanélküliek	9
3.1.3	Közfoglalkoztatás	10
3.1.4	Adópolitika	11
3.1.5	Gazdaság.....	12
3.1.6	Közzolgáltatás	13
3.1.7	Egészségügyi alap- és szakellátás.....	14
3.1.8	Szociális ellátás és szolgáltatások.....	15
3.1.9	Köznevelés	19
3.2	Az önkormányzat intézményrendszere.....	19
3.2.1	Polgári Polgármesteri Hivatal.....	20
3.2.2	Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár.....	21
3.2.3	Napsugár Óvoda és Bölcsőde	22
3.2.4	Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központja	23
3.2.5	Polgár Város Önkormányzatának Városgondnoksága	23
3.3	Társadalmi kapcsolatok	24
3.3.1	Civil szervezetek	24
3.3.2	Sport szervezetek.....	24
3.3.3	Egyházak	25
3.3.4	Testvérvárosi kapcsolatok	25
4.	Általános célkitűzések.....	25
5.	A Gazdasági Program küldetése.....	27
6.	Az önkormányzat költségvetése.....	29
6.1	Költségvetés elemzés	30
6.1.1	Bevételek	30
6.1.2	Kiadások alakulása 2018 – 2023. években (eFt)	32
6.2	Vagyongazdálkodás.....	33

7.	Fejlesztendő területek.....	35
7.1	Szociális ellátások	35
7.1.1	Modern, egy épületbe integrált Szociális Központ létrehozása, megújult, kapacitásában bővített szociális alapszolgáltatások.....	35
7.1.2	A bentlakásos idősok otthona szakosított ellátási formájának létrehozása.....	36
7.1.3	A lakáscélú támogatások újra hatályba helyezése.	36
7.1.4	Gyermekek családok támogatása	36
7.2	Közlekedés és úthálózat	36
7.2.1	Helyi / belterületi közlekedés	36
7.2.2	Közúti közlekedés	37
7.2.3	Kötőtpályás közlekedés.....	37
7.2.4	Gyalogos közlekedés	38
7.2.5	Kerékpáros közlekedés.....	38
7.2.6	Parkolás	38
7.3	Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés	39
7.4	Tiszta, gondozott lakókörnyezet.....	39
7.5	Sport és turizmus	40
7.5.1	Polgár Városi Sportegyesület	40
7.5.2	Kemping	41
7.5.3	Fonyódligeti Üdülő.....	41
7.5.4	Egyéb szálláshelyek Polgáron	41
7.6	Kultúra és értékméntés	42
7.6.1	Társadalmi és kulturális események	42
7.6.2	A települési nemzeti és helytörténeti értékeinek gondozása	42
8.	Konkrét, rövid és középtávon tervezett beavatkozási területek, beruházások, projekttervek	42
8.1	Jelenleg lebonyolítás alatt lévő Európai Uniók projektfejlesztések.....	42
8.2	Az önkormányzat középtávú fejlesztési tervei, projektjavaslatok.....	43
8.2.1	Közlekedés és közösségi tér fejlesztés	43
8.2.2	Környezetvédelmi infrastruktúrák fejlesztés	43
8.2.3	Nevelési és szociális infrastruktúra fejlesztése.....	43
8.2.4	Sport, kultúra és turizmusfejlesztés	44
8.2.5	Gazdaságfejlesztés.....	44

8.2.6	Nem önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése	44
9.	Vezetői összefoglaló	44
9.1	9.1. A gazdasági program összeállításáról.....	44
9.2	Önkormányzati elvekről és összefüggésekről	45
9.3	A gazdasági program elfogadásáról és megvalósításáról	46

1. Bevezetés

Polgár Város Képviselő-testülete a 119/2021. (IX.16.) határozatával elfogadta a 2021-2025. évekre szóló Gazdasági Programját, melynek alapvetése, hogy egy előre meghatározott prioritás és célrendszer szerint működjön az önkormányzat, valamint a körülmények és lehetőségek figyelembevételével fejlődjön tovább a város.

A programban meghatározottakat vettük figyelembe minden gazdasági jellegű, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítésére, hiszen az önkormányzatoknál mérhető hitelességű program csak egy van, ez pedig a képviselő-testület által elfogadott költségvetés.

Az elmúlt 5 éves gazdasági ciklus összefoglaló értékelését a polgármester a ciklus utolsó képviselő-testületi ülésén, 2024. május 30. napján tette meg.

A gyakorlati eredményekből látható és a beszámolók tényszerű adataiból lemérhető, hogy Polgár város alapvetően teljesítette a programjaiban, illetve az Integrált Városfejlesztési Stratégiában vállalt célkitűzéseit.

A város az elmúlt évtizedekben a célkitűzésnek megfelelően, új üzemekkel, vállalkozásokkal látványosan gyarapodott, új munkahelyek jöttek létre, azonban a kiváló adottságok ellenére az új üzemeknek nehéz megbirkózni a szakképzett munkaerő hiánya okozta kihívásokkal. Polgár jól használja ki a város elhelyezkedéséből és az utóbbi években kiteljesedett közúti közlekedési kapcsolataiból származó logisztikai előnyöket.

A térség gazdasági fejletlenségének oka nemcsak az, hogy a térség Hajdú-Bihar Vármegye periferiáján helyezkedik el, hanem az is, hogy az egyes településeket az országos átlaghoz képest nagyobb földrajzi távolságok választják el. A korábbi gazdasági, társadalmi és történelmi kapcsolatok is megalapozták, hogy tipikusan kétpólusú kistérség alakult ki, mivel részben a szolgáltatások (egészségügyi, igazgatási, oktatási stb.), részben pedig a munkavállalási lehetőségek tekintetében Polgár Hajdúnánás mellett meghatározó szerepelt játszik.

A fentieken túl viszont meg kell állapítanunk, hogy egyre kevesebb a szerepe a vármegyei határoknak. Polgár kiváló példa arra, hogyan kell speciális kapcsolatot kiépíteni egymás mellett elhelyezkedő településeknek, mint ahogyan azt az elmúlt időszakban Tiszaújvárossal, mint testvérvárossal létrehoztunk.

Az elhelyezkedés viszont az elmúlt időszakban más aspektusban megközelítve pozitív irányt vett, mivel térségi elhelyezkedést tekintve Polgár földrajzi központi szerepet játszik, amely bevonzza a Beregszáz, Kassa és Nagyvárad irányokba terjeszkedő vállalkozásokat.

2. A Gazdasági Program jogszabályi háttere

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-a rendelkezik a gazdasági programról, melynek (1) bekezdése szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A Gazdasági Program tekintetében az Mötv. 116. § (2)-(5) bekezdései adnak további iránymutatást.

- A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.
- A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
- A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Az Mötv-t megelőző, önkormányzatokra vonatkozó hatályos jogszabály a gazdasági program tekintetében a súlypontot a fejlesztési elképzelésekre helyezte, fenti meghatározásból kiderült, hogy a jelenleg hatályos jogszabály viszont az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzelésekre fekteti a hangsúlyt.

A gazdasági programban az önkormányzati területfejlesztési elképzeléseket vármegyei szinten kell összehangolni. A fejlesztés a gazdaság kiemelt területe és annak maximális szem előtt tartásával kell programot alkotni.

A gazdasági program tartalmával kapcsolatos törvényi változtatások egyrészt leképezik az utóbbi években végbement közigazgatási és társadalmi folyamatokat. Másrészt pedig a normaszövegből egyértelmű, hogy a fejlesztés az önkormányzatokkal szembeni meghatározó elvárás.

A gazdasági program összeállításánál figyelembe kell venni azokat a hazai és nemzetközi folyamatokat, melyek közvetlenül vagy áttéteken keresztül befolyásolhatják a város lehetőségeit a fejlesztési irányokat.

A külső körülmények vizsgálata segíthet abban is, hogy a város felkészülhessen a rá váró gazdasági-társadalmi és környezeti kihívásokra és időben meg tudja fogalmazni - az adottságainak, felkészültségének, kulturális beállítottságának és hagyományainak leginkább megfelelő - saját válaszait a további kiegyensúlyozott fejlődése érdekében.

3. Helyzetértékelés

A Gazdasági Program az önkormányzat 2015-2020 évekre kitűzött alapvető célját teljesítette, amely előírta, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva, olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Polgár városa élhetőbbé válik. A települések versenyében és a térségi rivalizálásban Polgár megállja a helyét és célponttá vált mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára. A város, a kötelezően ellátandó feladatok teljesítését, a fejlesztések finanszírozhatóságát, a pénzügyi stabilitást és a költségvetési egyensúly biztosítását biztonságos működéssel valósította meg.

Polgár város Gazdasági Programját a fenntarthatóság, a működőképesség, a következetesség, a hatékonyság és a rugalmasság alapelvei mentén tervezte megvalósítani, és ennek során biztosította az átláthatóságot és a nyilvánosságot.

3.1 A település bemutatása

Polgár három vármegye (Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg) határán, Hajdú-Bihar vármegye észak-nyugati peremén található. Polgár város helyzete különleges, mert egyrészt Polgár települést a három vármegye kapujaként szokásos emlegetni, hiszen közlekedési csomópont tekintetében egyformán távol van a három vármegyei székhelytelepüléshez Miskolc, Debrecen, Nyíregyháza. Másrészt a vármegyeszékhelyhez, Debrecenhez képest perifériális térség. Polgár társadalmi, gazdasági fejlődése a dinamikus településvezetés mellett elsősorban az M3 autópálya közelsége és a város megközelítését lehetővé tevő csomópontnak köszönheti. Az M3-as autópálya polgári csomópontjánál helyezkedik el az M3 Outlet Center, mint kereskedelmi központ, valamint a Polgári Ipari Park is, jelentős betelepülőkkel.

Polgár település Hajdúnánás Járási Kormányhivatalhoz tartozik. Polgáron működik a Járási Kormányhivatal kirendeltsége, a kormányablak és gyámhivatal, valamint a foglalkoztatási osztály. A járási szerepkör Hajdúnánás városba történő helyezése ellenére Polgár továbbra is sajátos mikrotérségi vonzáskörzettel rendelkező kisváros.

A 17/1970. számú, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa által kiadott rendelet megszüntette Hajdú-Bihar megye polgári járását. Ezzel egyidejűleg valamennyi községét - így Polgár nagyközséget is - a debreceni járáshoz csatolta. A járások megszüntetése után Polgár - Újtikos - Tiszagyulaháza községek közös tanácsú nagyközséggé szerveződtek. Ez a közigazgatási forma jónak és időtállóan bizonyult, egészen 1991-ig. 1991. január 1-jei hatállyal Újtikos és Tiszagyulaháza önállósult és ettől az időponttól mindkét volt társközség önálló önkormányzattal rendelkezik. 1992-ben pedig Folyás is önálló község lett.

A polgári nép kollektív tudatában mindig erősen élt a mezővárosi, a hajdúvárosi, valamint a járásszékhelyi múlt, az autonómiára, a helyi, térségi vezető szerepre való törekvés. Történelmi folytonosságból következőnek, megszenvedett és megérdemelt szerzett jognak tekintették és tekintik gazdasági-közigazgatási irányító szerepük, városi keretek közötti tovább élését. Ezért pályáztak az újbóli várossá nyilvánításra. Ez a pályázat elérte célját, ugyanis a Köztársaság Elnöke 196/1992. (XII. 18.) KE. határozatával Polgár nagyközségnek 1993. január 1-jei hatállyal a városi címet adományozta. Ezzel az itt élő lakosság régi vágya teljesült.

A 2013. január 1-től hatályba lépett jogi szabályozás jelentős változásokat hozott mind az önkormányzati, mind a közigazgatás területén. A 2012. évi XCIII. tv. 2013. január 1-én hatályba lépett módosításával a megyei kormányhivatalok kirendeltségeiként járási hivatalok

jöttek létre. Polgár, az előkészítő tárgyalások során minden lehetőséget kihasználva megpróbálta elérni, hogy a város ismét járási székhely legyen, mely nem járt eredménnyel.

3.1.1 A város demográfiai helyzete

Polgár város közelmúltját jellemzi, illetve jövőbeni lehetőségeinek meghatározását is megmutatja a lakosság számarányának az évenkénti statisztikája. Segít a jövőbeni feladatok és helyi társadalmi szükségletek megfogalmazásában a születési és halálozási adatok értékelése, valamint a beköltözők és elköltözők számának az elemzése.

Polgár lakosságának a száma majd minden korcsoportban változó tendenciát mutat. A népesség kormegoszlásának jövőbeni alakulása befolyásolja a munkaerő kínálatot és alapvetően meghatározza Polgár oktatására, szociális és egészségügyi hálózatára háruló feladatait. A csökkenő gyermekszámnak, a munkaképes korú lakosság csökkenő tendenciájának a megfordítása aktív várospolitikát tesz szükségessé. A migrációban kedvezőtlen a fiatal, képzett munkavállalók elvándorlása, amely egyrészt gyengíti a település munkaerő-potenciálját, másrészt hozzájárul a népesség fokozatos elöregedéséhez is. Ezért is fontos feladat a helyi szakképzett munkaerő itt tartása, foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése.

Az elmúlt öt évben a város lakosságszámában emelkedés figyelhető meg. A 2017. évi adatokhoz képest 121 fővel növekedett (jelenleg 8.168) a városban élők száma. Ez a kedvező tendencia egyedülálló a megyén belüli környékbeli települések lakosságszámának alakulásához képest.

Ezen terület helyzetelemzése (szociális, egészségügy, hátrányos helyzet stb.) részletesen megtalálható a 2023. évben újabb 5 évre megalkotott Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióban, valamint a 2022. évi HEP-ben. Mégis kiemelnék néhány fontos alaptézist a helyzetelemzéshez, hogy ne kelljen visszakeresni.

A 2022. évi népszámlálás adatait az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- Lakónépesség: 7 914 fő (változás 2011-hez képest: –184 fő, ami –2,3%)
- Népsűrűség: 81 fő/km²
- Lakásállomány: 3 423 darab (változás 2011-hez képest: +26 darab, ami +0,8%)
- A lakónépesség megoszlása nemek szerint:

Férfi:	3 943 fő (49,8%)
Nő:	3 971 fő (50,2%)

- A lakónépesség megoszlása főbb korcsoportok szerint:

0–14 éves:	1 383 fő (17,5%)
15–64 éves:	5 058 fő (63,9%)
65 éves és idősebb:	1 473 fő (18,6%)

Forrás: KSH

Állandó népesség számának alakulása az elmúlt 10 évben

Év	Nő	Férfi	Összesen
2023	4049	4066	8115
2022	4081	4072	8153
2021	4089	4079	8168
2020	4079	4050	8129
2019	4060	4047	8107
2018	4027	4008	8036
2017	4031	4016	8047
2016	4030	4005	8035
2015	4042	4005	8047
2014	4102	4041	8143
2013	4117	4050	8167

2018. évhez képest 2023. évre kis mértékben ugyan, de 8 112 főre nőtt az állandó népesség. 2022. évi adatokat nézve, az életkor szerinti megoszlásban jelentős változás nem következett be.

Polgár Város demográfiai helyzete

(fő)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Születések száma	87	87	77	85	96	117	115	91
Halálozások száma	110	127	99	126	74	108	120	101
Lakosság száma	8035	8036	8047	8107	8129	8168	8153	8115

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A népesség kormegoszlásának jövőbeni alakulása befolyásolja a munkaerő kínálatot és alapvetően meghatározza Polgár oktatására, szociális és egészségügyi hálózatára háruló feladatait.

A demográfiai folyamat jellemzői: növekszik az átlagéletkor; magasabb a középkorúak halandósága; nők hosszabb élettartama.

3.1.2 Regisztrált munkanélküliek

A munkanélküliségi mutató a településen az elmúlt években mindig az országos átlagérték felett alakult. Az emelkedő tendencia egyrészt a településen nagy számban élő hátrányos helyzetű csoportok, a romák és az alacsonyabb képzettséggel rendelkezők következménye. Ebből

eredően a város egyik legnagyobb gondja a munkanélküliség és az ezzel járó szociális problémák kezelése.

Az álláskereső képzettség szerinti megoszlása Polgáron is rávilágít arra, hogy minél magasabb – és ha piacképes – végzettséggel rendelkezik valaki, annál könnyebben tud elhelyezkedni.

Településünkön a magas létszámú közfoglalkoztatás ellenére a munkanélküliség aránya a 2024. decemberi 7,35 %. A településen élő munkaképes korú népesség 5060 fő, álláskeresőként nyilvántartott 372 fő, melyből 234 volt jogosult valamely álláskeresői támogatásra, jellemzően az aktív korúak ellátására. A két szám közötti különbség azt jelenti, hogy 138 fő semmilyen pénzbeni ellátásban nem részesül, így egészségbiztosítási ellátással sem rendelkezik.

3.1.3 Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás rendszere az elmúlt évek alatt és jelenleg is jelentős átalakítás alatt van. A közfoglalkoztatás elsősorban azokat juttatja munkajövedelemhez, akik szociális ellátásban, azon belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek. Ezeknek a személyeknek hosszabb ideje nincs lehetőségük egyéb munkaviszony létesítésére munkalehetőség hiánya, esetleg alacsony iskolai végzettségük miatt, vagy azért, mert már kiestek a munkagyakorlatból. A közfoglalkoztatás társadalombiztosítási ellátást, nyugdíjra és álláskeresői ellátásra való jogosultságot biztosít, valamint segíti az elsődleges munkaerőpiacra történő be-, illetve visszajutást.

A közfoglalkoztatás a helyi önkormányzatok számára is előnyöket hordoz, ugyanakkor a feladatok továbbra is akkor láthatóak el közfoglalkoztatás keretében, ha a feladat ellátására törvény nem ír elő közalkalmazotti, közszolgálati vagy kormányzati jogviszonyt.

A közfoglalkoztatás rendszerében az alábbi programok nevesíthetőek: Startmunka Mintaprogramok (I. oszlop), Hosszabb időtartamú (II. oszlop) közfoglalkoztatás, munkaerő piaci képzésben résztvevők (III. oszlop). A Startmunka Mintaprogramokon belül megkülönböztetünk mezőgazdasági, helyi sajátosságra épülő és szociális közmunkaprogramot. A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás jellemzően intézményi szinten értendő, főleg irodai munka, településori tevékenység, konyhai kisegítés, takarítói munkakörökben alkalmazzuk munkatársainkat. A munkaerő piaci képzések általában szintén Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatással egybekötött munkavállalói szerződéskötéssel kerültek megszervezésre. A közfoglalkoztatás változó rendszerét leginkább a létszámadatok mutatják meg 2016-2024. évben:

Össz. létszám:	I.	II.	III.
• 2016./337 fő	252 fő	56 fő	29 fő
• 2017./328 fő	206 fő	44 fő	78 fő
• 2018./256 fő	145 fő	79 fő	32 fő
• 2019./135 fő	114 fő	21 fő	0 fő
• 2020./165 fő	107 fő	43 fő	15 fő
• 2021./144 fő	95 fő	22 fő	20 fő
• 2022./137 fő	92 fő	13 fő	32 fő
• 2023./ 98 fő	88 fő	10 fő	0 fő
• 2024./ 97 fő	87 fő	10 fő	0 fő

A közmunkaprogramban való részvétel, valamint az általuk megtermelt javak elengedhetetlen részét képezik a települést érintő feladatok megvalósításában.

Önkormányzatunknak továbbra is érdeke a közfoglalkoztatás biztosítása, mely az érintettek körének szociális biztonságot és munkajövedelmet jelent, és jelentősen hozzájárul az önkormányzati feladatellátáshoz, az intézményhálózat működtetéséhez.

Ugyanakkor több évre visszamenőleg vizsgálva, érzékelhető a közfoglalkoztatási programba bevonható emberek számának csökkenése, főleg a szakképzett munkaerőnek sikerül az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkednie. Fentiekből következtethető, hogy a nagyobb hozzáadott értékkel bíró feladatok elvégzése, megfelelő szakember hiányában, nehézségekbe ütközhet a jövőben.

3.1.4 Adópolitika

A helyi adóról szóló 1990. évi C. törvényben foglaltak szerint a települési önkormányzatok alapvető feladata – a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett – a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása – melynek során nélkülözhetetlen a helyi közösségek kezdeményezőkészsége, áldozatvállalása is – elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere. Ez a települési önkormányzat számára lehetőséget teremt a helyi szuverén adóztatási jog gyakorlására, s ezzel együtt a helyi adópolitika kialakítására.

A települési önkormányzatok saját bevételei között meghatározó szerepe van a helyi adóknak. A helyi adópolitika meghatározása a gazdasági program része, végrehajtása magába foglalja az egyes adónemek bevezetését, módosítását, a kedvezmények, mentességek körét. Napjainkban a helyi adópolitika mozgásterét behatárolja, hogy az adóbevételeknek a kisebb hányada tartozik az önkormányzat döntési kompetenciájába.

- A 2020. évben a COVID-19 miatti kormányzati intézkedések következtében a gépjárműadó teljes bevétele a központi költségvetésé lett, az adóztatási feladatok kezelése azonban maradtak az önkormányzatnál. 2021-től a teljes gépjármű hatáskör átkerült a nemzeti adóhatósághoz, az önkormányzat feladata a végrehajtás maradt, azonban az ebből befolyt bevétel a központi költségvetést illeti meg.
- Polgár Város Képviselő-testülete az adózók teherviselő képességét figyelembe véve döntött arról, hogy 2022. évtől a magánszemélyek kommunális adója a fokozatos csökkentést követően teljes mértékben kivezetésre kerüljön. Jelenleg magánszemélyt terhelő helyi adónem nincs.
- A helyi adónemekben belül az iparűzési adó a legmeghatározóbb adónem, amely az adóbevételek 99%-át teszi ki. Az iparűzési adóban az adóalanyok 56%-át gazdasági társaságok teszik ki, 36%-át egyéni vállalkozók, a maradék 8%-ot pedig az őstermelők, egyéb egyesületek, alapítványok stb.
- 2016. évben került bevezetésre a mezőöri járulék, amelynek kivetése bevallás alapján történik, és adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

Az önkormányzat elsődleges érdeke, hogy hozzájusson az őt megillető adóbevételekhez. A hátralékok kezelése egyre fontosabb és egyre nehezebb feladat. Bár az adófizetési morál jelentősen nem változott, de a hatékony végrehajtási tevékenységnek köszönhetően csökken a hátralék és ezáltal nő az önkormányzat bevétele. A hátralékok, kintlévőségek egy jelentős része sajnos nem hajtható be, így a törvényben előírt időtartamig – 5 évig – a könyvekben nyilván kell tartani, azt követően pedig ki kell vezetni az adónyilvántartásból, illetve az önkormányzat mérlegének követelés soraiból. Az éves szinten betervezett, be nem folyt adóbevétel az önkormányzat pénzügyi egyensúlyát felborítja, év közben likviditási nehézséget, év végére

forráshiányt okoz, amely tervezett feladatok, fejlesztések megvalósítását nehezíti, vagy annak elmaradását eredményezi.

3.1.5 Gazdaság

Polgár Város a hajdúnánási járásban helyezkedik el, amely gazdasági és stratégiai szempontból is fontos területnek számít a térségben. A járásban Hajdúnánást követően a második helyet foglalja el mind lélekszám, mind gazdasági aktivitás tekintetében, ami kiemelkedő szerepet biztosít a környező települések között.

Az elmúlt időszakban a kis- és középvállalkozások is növekedést, gyarapodást mutattak, amely első körben a regisztrált vállalkozások számában mutatkozott meg. Az önkormányzat saját adatai szerint

2020. évben 701 db

2021. évben 714 db

2022. évben 741 db

2023. évben 762 db vállalkozást tartottunk számon.

Ez a tendencia tükrözi a helyi gazdasági környezet pozitív fejlődését, biztosítva a lakosság számára több munkalehetőséget és hozzájárulva a régió gazdasági stabilitásához. Ez a bővülés arra utal, hogy Polgár egyre inkább válik vonzó célponttá vállalkozói kezdeményezések számára, amely elősegíti a helyi gazdaság sokszínűségét és növekedését.

A 2024. évi adatok szerint 805 regisztrált vállalkozás volt található Polgáron. Ezen belüli megoszlásuk a következőképpen alakul:

1. gépjárműipar, kereskedelem: 133 db
2. építőipar: 58 db
3. mezőgazdaság: 55 db
4. műszaki tevékenység: 46 db
5. feldolgozóipar: 35 db
6. humán-egészségügyi, szociális szolgáltatás: 23 db
7. kommunikáció, informatika: 20 db
8. Szállítmányozás, raktározás; vendéglátás, szálláshely szolgáltatás; szállítás: 19-19-19 db
9. energiaellátás; villamosenergia, gázszolgáltatás: 16-16 db
10. pénzügyi tevékenység: 15 db
11. Egyéb: 331 db

A fentiek alapján megállapítható, hogy Polgár város gazdasági súlyát és a megélhetés biztos alapját továbbra is a mezőgazdaságra, élelmiszeriparra épülő cégek, és ezek ágazatai jelentik. A város gazdasági életét főként a mezőgazdaság területén kialakult nagy-, kis- és középvállalkozások adják, ezzel is hozzájárulva a térség gazdasági stabilitásához és a munkahelyteremtéshez.

A polgári vállalkozások fejlődnek, ennek egyik jó mérőszáma a jegyzett tőkéjük növekedése. Az utóbbi években a helyi vállalkozói szellem és a kedvező gazdasági környezet ösztönzi a befektetéseket, ami hozzájárul a térség gazdasági fellendüléséhez.

A vállalkozói kedv javulását támasztja alá, hogy a Polgáron működő cégek számos új fejlesztésbe és beruházásba kezdtek bele. Ezért több alkalommal fordultak az önkormányzathoz iparterület- és telephelyfejlesztéssel kapcsolatosan. A város rendületlenül támogatja a fejlesztéseket, így több alkalommal került sor Polgár Város Helyi Építési Szabályzatának és a

helyi rendeletek módosítására, a telephely fejlesztések megvalósításának segítésére. A gazdaságfejlesztési célú tervmódosítások az igények függvényében valósultak meg.

Az üzleti szféra több területén is fellendülés látható. A mezőgazdasági fő húzó ágazat mellett több terület is fejlődésnek indult, az építőiparral és a kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások körében is jelentős bővülés tapasztalható.

A polgári helyi és kézműves termékek előállításának, piacra vitelének segítéséhez az önkormányzat is hozzájárult. Lehetőséget biztosított a helyi és kézműves termék előállítók bemutatkozására a város rendezvényein, online és offline médiában. Helyi termelői piac szervezésére került sor. A város határain túlnyúlóan rendezvényeken és környező településeken megjelenési lehetőséget biztosított a bemutatkozásra és árusításra. Létrehozta a közösségi oldalon a Polgári Virtuális Piacot.

A vállalkozások gyarapodása a gépjárművek beszerzése területén is nyomon követhető. Az elmúlt évek folyamán a járműpark jelentős bővülése volt tapasztalható, amely örömteli folyamatot eredményez, ugyanakkor jelentős további feladatok elé állítja a várost. A tehergépjárművek, lassújárművek száma közel másfélszeresére nőtt.

A nagy mértékű növekedés indokoltá teszi a külterületi utak fejlesztését a városközpont forgalmának csökkentése, mentesítése érdekében.

A Vidékfejlesztési Programon belül célunk a külterületi helyi közutak fejlesztése, amely a város külterületi utakon való megközelítését fogja elősegíteni.

A legnagyobb iparüzési adófizetők listáján sajnos elsősorban nem mezőgazdasági, élelmiszeripari vállalkozások, valamint ezekhez kapcsolódó szolgáltatók találhatók.

Ezt a képet némiképp módosítja, hogy a közfeladatok ellátása során az állam az úgynevezett beszámítás alkalmazásával éves szinten több százmillió forinttal kevesebb forrást biztosít az önkormányzat számára, mert a település adóerőképesége magasabb, mint az országos átlag. Ez az összeg 2024. évben már elérte a közel 115 millió forintot.

3.1.6 Köszolgáltatás

A közszolgáltatások ellátásának szervezése, illetve minőségi fejlesztése során különös figyelemmel kell lenni arra, hogy az önkormányzat az egyes szolgáltatásokat a lehető legalkalmasabb szervezettel végeztesse (vagy maga lássa el), a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményeit szem előtt tartva. A közszolgáltatások fejlesztéséhez történő anyagi fedezet biztosítása érdekében – a méltányosság figyelembevételével mellett – olyan ellenértéket kell a szolgáltatásokat igénybe vevők számára megállapítani, amelyek igazodnak a felmerült költségekhez és egyes meghatározott esetekben alapját képezhetik a minőségi fejlesztésnek is. A közszolgáltatások nyújtása során folyamatosan támaszkodni kell a szolgáltatási folyamatba épített belső ellenőrzés, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés által tett hatékonysági, gazdaságossági megállapításokra, valamint biztosítani kell a lakossági észrevételek figyelembevételének lehetőségét is a tervezett szolgáltatás-fejlesztések során.

A város hazai kapcsolatrendszerének fontos eleme a járáshoz tartozó településekkel való szoros együttműködés, egyes területeken közös feladatellátás.

- Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Társulás
- Debreceni Hulladék Közzolgáltató Nonprofit Kft.
- Térségi Temetkezési Vállalkozás (KORPUSZ 93 Kft.)
- Polgár és Térsége Egészségfejlesztő Társulás

3.1.7 Egészségügyi alap- és szakellátás

A településen 2011. májusa óta sokszakmász térségi járóbeteg szakellátás működik. A járóbeteg szakellátás az egészségügyi szakellátások széles palettáját nyújtja az ellátási területéhez tartozó települések lakosai számára. 2024. április 15-től a feladatellátás társulás formájában működik 8 települési önkormányzat részvételével. A társulás székhelytelepülése Polgár, így a társulási tanács munkaszervezeti feladatait a Polgári Polgármesteri Hivatal látja el. A társulás célja a járóbeteg-szakellátás formájában nyújtott egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység ellátása, mely önkormányzati közfeladathoz kapcsolódik.

Az adatok azt mutatják, hogy a rendelkezésre álló szakorvosi óraszám kielégíti a lakosok szükséglet alapú járóbeteg szakellátási igényeit.

Az egészségügy területén az elmúlt időszakban végbement változások nem feltétlenül jelentenek pozitív vagy negatív változást.

Védőnői Szolgálat leválása kívánatos volt, hiszen csak a munkáltatói jogokat hagyta meg az önkormányzatnál, szakmai szempontból már régóta járási szinten szerepeltek, így ennek nem volt relevanciája.

A Járóbeteg Szakellátónál már bekövetkezett, illetve lebegtetett változások inkább negatív kicsengésűek, hiszen bizonytalanságot eredményez mind a lakosság, mind a fenntartó és a munkavállalói állomány körében.

Mindenképp negatív változást jelentett a lakosság részére az ügyeleti szolgálat megszüntetése, a finanszírozás szempontjából azonban így volt kívánatos.

Megállapítható, hogy az egészségügyben végbement változások rajtunk kívül álló okok miatt történtek. A helyben lévő egészségügyi szolgáltatások színvonala nem csökkent, minőségében változatlan maradt, köszönhetően, hogy a menedzsment és a fenntartó minden létező eszközt kihasznál e tekintetben.

A Covid-19 járvány óta bekövetkezett változásoknál meg kell említeni azonban, hogy csökkent a prevenciószűrések száma, egyre kevésbé szerveződik meg helyben vagy kiszállással. Ezen változtatni szükséges, akár civil szervezetek, alapítványok bevonásával is. Kivétel ez alól a mammográfiai szűrés, melyet a Népegészségügyi Osztály közösen szervez az önkormányzattal, az önkormányzat térítésmentesen autóbust és utaskísérőt biztosít a résztvevők számára.

Az egészségügyi szolgáltatókon kívül a városunkban működő Főnix Patika – 2007. évben az Év Patikája címet nyerte el – rendszeresen szervez szűréseket a lakosság részére. Az Élet Virága Egészségmegőrző Egyesület már 11. éve igyekszik az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, rehabilitációs tevékenység, egészségre nevelés, készségfejlesztés terén minél szélesebb körben ismertetni a helyi lakosságot.

Az egészségügyi alapellátások keretében a háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi körzet, lakosság igényeihez igazodó színvonalas működtetéséről gondoskodik az önkormányzat.

Az egészségügyi alapellátások – úgy, mint háziorvosi és fogászati ellátás – a város lakosai számára biztosítottak, míg a járóbeteg szakellátás Polgár és vonzáskörzetében betöltött térségi szerepét bizonyítja.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészség alapvető emberi jog, ami teljes fizikai, lelki és társadalmi jólétet jelent, és nem egyszerűen a betegség vagy a fogyatékosság hiányát. Az egészséghez való jog tágabb értelmű, mint az egészségügyi ellátáshoz való jog. Nagy jelentőséggel bír az egészségügyi alapellátásról szóló törvény, mely újra definiálja az alapellátás céljait, feladatait az egyes alapellátás körébe tartozó ellátások sajátosságait. Meghatározza az egészségügyi alapellátás prevenciós feladatait. A törvény rögzíti a települési önkormányzatok feladatait is. A helyi állampolgárok a közszolgáltatások többségét – a fekvőbeteg ellátás kivételével - helyben elérik. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, a megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások magas számban jelen vannak a településen. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma az általános immunrendszer elváltozásai, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,

Minden háziorvosi és fogorvosi praxis betöltött.

A járóbeteg szakellátások kihasználtságának vizsgálatát az intézmény folyamatosan végzi, felmérve a lakossági megbetegedésekből és azok jó szakmai ellátásából fakadó igényeket, a szükségleteknek megfelelő átcsoportosításokat hajtva végre.

A fogorvosi alapellátás területén 2 felnőtt körzet elégíti ki a lakossági szükségleteket.

Az iskola- és ifjúság-egészségügyi szolgálat orvosi feladatait a 2 főállású gyermekorvos látja el.

A területi ellátásért felelős kórház a Debreceni Egyetem Kenézy Gyula Egyetemi Kórház.

Kapcsolódás az egészségügyi közszolgáltatásokhoz

Havonta két alkalommal az önkormányzat épületében ügyfélfogadást tart a Mozgáskorlátozottak Egyesületének Hajdú-Bihar megyei szervezete, ezzel segítve az itt élő, mozgásukban korlátozott embereket.

2018. évtől a Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete is fogadó óra megtartásának lehetőségét kérte az önkormányzattól. Önkormányzatunk örömmel adott helyt a kérésnek, és a hónap minden második szerdáján lehetősége nyílik a látássérült embereknek is konzultációra.

3.1.8 Szociális ellátás és szolgáltatások

Nemzetiség, hátrányos helyzet

A közösség évtizedek óta együtt él a nemzetiségi népcsoporttal. Az ún. tősgyökeres polgári roma családokkal konfliktusmentesen lehet együttműködni az élet legtöbb területén. A

problémát a „beköltözők” jelentik, akik a borsodi kistelepülésekről magatartásuk miatt már kiszorultak, és ideköltöznek a rokonsághoz. Ők egyáltalán nem szabálykövetők, probléma van a környezetükben élőknek a közbiztonsággal, a tankötelezettség teljesítésével, az alapvető higiéniai követelmények betartásával, a magatartásukkal.

Szociális helyzetükre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre külön adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága és foglalkoztatottsága, a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb.

Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség. A szakképzetlen munkát igénylő munkahelyek megszűnésével a munkanélküliségi rátájuk jelentősen meghaladja a nem roma származásúakét.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Sajnos az alacsony képzettséggel rendelkező, mentálisan és szociálisan egyaránt hátrányos helyzetben lévő személyek nem tudnak a betelepülő ipari parki vállalkozásokban munkát vállalni.

Számukra mutathatna példát a település roma lakosságának körében a felsőfokú oktatási tanulmányokat végzett, sikeres roma fiatalok életének megismertetése, előadások keretében.

Fogyatékkal élők

Még mindig kevés információval rendelkezünk a településünkön élő fogyatékos személyekről. Egy-egy csoport látóköriükbe kerül, amikor megjelenik a szervezetük támogatás igényével. Pl. látássérültek, mozgássérültek, számuk azonban ennél sokkal több. Önkormányzatunknak nem hatásköre a velük való foglalkozás, ugyanakkor szükség lenne ennek a területnek a nagyobb ismeretére, megrajzolni egy fogyatékkal élők térképét a célzott segítségnyújtás érdekében.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma évről évre csökkenést mutat, a nők aránya továbbra is magasabb a férfiakénál.

Az önkormányzat és intézményei a lehetőségeihez képest foglalkoztatja a csökkent munkaképességű személyeket. A hatályos szabályozás nem teszi lehetővé a korlátlan foglalkoztatást.

Idősek

Polgáron az idősök számának és arányának emelkedése, a lakosság kormegoszlásának jövőbeni alakulása befolyásolja a munkaerő kínálatot és alapvetően meghatározza az oktatásra, szociális és egészségügyi hálózatra háruló feladatokat.

A demográfiai mutatókból is kitűnik, hogy Polgár lakosságának előregedése tovább folytatódik. Polgáron sok idős ember marad magára, mert hozzátartozói megélhetésük érdekében messze költöznek tőle. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen a 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott szellemi leépülés. Ennek segítségével jött létre 2013-ban a szociális kisegítők szolgáltatás, melyet közfoglalkoztatás keretében jelenleg 8 fő gondozónővel végzünk, közel 60 idős embert ellátva.

Az Önkormányzat növelte a szociális ellátások területén a települési támogatások körét, az otthon közeli ellátásokat szem előtt tartva. A Térségi Járóbeteg Szakellátó Intézet is növelte

otthon közeli ellátásának igénybevételét, az otthoni szakápolás körében, úgymint gyógytorna, műtét utáni regenerálás, kihelyezett hospice szolgálat is működik. Évek óta fennálló javaslata az időseknek egy olyan gépjármű beszerzése, mely a település távolabbi utcáiról a kikapcsolódásra vágyó időseket rendezvényekre, összejövetelekre szállítaná, illetve betegség esetén a Térségi Járóbeteg Szakellátó Központba, a háziorvoshoz való eljutást segítené.

Fejlesztendő terület az Idősek Nappali Ellátásának elhelyezése. Miután az intézmény központi igazgatása és a gyermek- és családvédelem egy új, korszerű épületbe költözött, szükséges lenne a nagy létszámmal működő nappali ellátás elhelyezése egy olyan modern elgondolással, ami teljes egészében akadálymentes, benti és kinti programok megvalósítására egyaránt alkalmas. Az intézmény működési engedélyében szereplő szolgáltatások így szakmailag is megfelelő elhelyezést nyernének az igénybevevők és a munkavállalók megelégedésére. Ezt a kérdést az önkormányzat tulajdonában lévő üres ingatlanok hasznosításának újragondolásakor mindenképp fel kell vetni.

Szakellátás tekintetében nincs kötelező feladata a települési önkormányzatnak, de évek óta felmerülő igény a bentlakásos idősok otthona. Ennek fejlesztési iránya, elképzelése szerepel a szociális koncepcióban.

Szociális ellátások

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 17/2021. (IX.17.) önkormányzati rendeletében szabályozza a rendkívüli vagy rendszeres települési támogatásokat, melyeket köteles nyújtani a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő családok, illetve személyek részére, elsősorban a Szt. 45. § (4) bekezdésében meghatározott esetekben. Az önkormányzat által biztosított és megszervezett szociális gondoskodás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson azoknak, akik életkoruk, egészségi állapotuk, jövedelmi és vagyoni helyzetük folytán problémáik megoldására önerőből nem képesek. A törvény alapján igényelhető támogatásokon kívül az önkormányzat saját forrásból, számos, önként vállalt támogatási formával segíti a rászoruló lakosságot. Házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés szolgáltatási díjának támogatása, támogató szolgálat.

A helyi önkormányzat a településen élő, felsőoktatásban tanuló fiatalok részére Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíj támogatást nyújt.

Önkormányzatunk a fiatalok életkezdésének segítésére lakáscélú támogatás konstrukciót dolgozott ki és működtetett hosszú évekig. A polgármester a képviselő-testülettől kapott felhatalmazással a lakáscélú támogatásokról szóló 25/2016.(X.21.) rendelet alapján egyszeri, vissza nem térítendő támogatásban részesítette a Polgáron letelepedni szándékozó fiatalokat. A támogatást 2022. évben 24 család vette igénybe, melynek forrását helyi önkormányzati költségvetésből biztosítottuk. Önkormányzatunk a támogatásról szóló rendeletet 2022. év októberében hatályon kívül helyezte. Szükséges ennek a támogatási formának az újragondolása, a feltételrendszer megújításával, tekintettel arra, hogy a lakáspiac településünkön nagyon leült, megint nagyon sok az eladatlan, jó állapotú, frekvenciált helyen lévő ingatlan, és ezzel is ösztönöznénk a fiatalokat a helyben maradásra vagy az itt történő letelepedésre.

Ugyanezen jogszabály taglalja a szociális szolgáltatások rendszerét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény foglalja egységes keretbe. E jogszabály tartalmazza a szociális ellátó rendszer struktúrájára, működési szabályaira vonatkozó főbb szabályokat. A törvény a szolgáltatásokat két alapvető kategóriába sorolja: szociális alapszolgáltatások, szakosított ellátások. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi-segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás. E tevékenységek intézményi keretekben valósulnak meg.

Ugyanakkor itt kell megemlíteni a népkonyhai szolgáltatást, melyet 2022. évtől külső szolgáltató nyújt a település lakosai számára.

Gyermekjóléti alapellátás a városunkban működő bölcsőde.

Polgár város részére nem kötelező az e törvényekben foglaltak teljes körű biztosítása, de a szükségletekhez igazodva célszerű újszerű, innovatív ellátásokat bevezetni az ellátó rendszerbe. Lásd: új bölcsőde építése.

Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

A szociális ellátórendszer két bázisa az önkormányzati ellátórendszer a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló rendeleten keresztül, valamint a Polgári Szociális Szolgáltató Központ intézményben valósul meg.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központjának intézményegységeként működik, a feladatát Polgár város közigazgatási területén végzi, mint önálló szakmai egység. Települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége látja el az általános segítő feladatokat a kiskorú és a felnőtt lakosság körében, különös tekintettel a veszélyeztetettség feltárására, valamint annak megszüntetésére.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások önkéntesen, személyesen, térítésmentesen vehetők igénybe. Működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. Az együttműködés elvére épül, igyekezve ezzel megelőzni a hatósági intézkedést. A segítségnyújtás főbb formái között az információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, segítő beszélgetés, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel.

A szolgálatok és a központok feladatmegosztása mellett, a szakmai munka során a családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatás rendszerszemléletben történő egyesülése valósult meg, amely a gyakorlatban a családokban felmerülő összes szociális probléma egységes szemléletben történő vizsgálatát követeli meg. Ennek megfelelően, egy családot egy családsegítő gondoz, akinek a család minden tagjával kapcsolatos nehézségekre, problémákra rálátása van, így komplex segítő tevékenységet képes folytatni.

A gondozási folyamat a gyermekjóléti alapellátás keretein belül valósult meg, ahol a szülő, a gyermek, és a családsegítő közös megállapodás mentén dolgozott a jelzett, vagy szülő által észlelt veszélyeztetettség megszüntetésén. Ezen felül részt vettek a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, hatósági intézkedés alatt álló gyermekekkel és családjukkal kapcsolatosan a család- és gyermekjóléti központ által meghatározott feladatok ellátásában is. A gyermekvédelmi törvény céljának megfelelően, igyekeztek a gondozási tevékenységet igénylő esetekben, az önkéntes együttműködést vállaló családoknak az alapellátásban,

együttműködési megállapodással történő gondozási formában segítséget nyújtani. A családsegítők megállapodás alapján, tanácsadással vagy egyszeri találkozással segítik a rászoruló személyeket.

3.1.9 Köznevelés

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosulása kapcsán, 2013. január 1-től az óvodai nevelés kivételével, az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A helyi általános iskola fenntartásában 2023. szeptember 1-jén változás történt. A képviselő-testület egyetértésével a nevelési-oktatási intézmény fenntartói joga a Hajdúvidéki Református Egyházmegye részére került átadásával. A 2023/2024-es tanévet már az új fenntartó irányításában kezdte meg a Polgári Vásárhelyi Pál Református Általános Iskola.

A törvény rendelkezése szerint elkülönült a fenntartási és a működtetési feladat. A konyha üzemeltetését a Városgondnokság látja el.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum fenntartója és működtetője a József Attila Szakképző Iskolának.

Tanév	Polgári Vásárhelyi Pál Református Általános Iskola tanulói létszám (fő)	BSZC József Attila Szakképző Iskola tanulói létszám (fő)		
		nappali	felnőtt	összlétszám
2020/2021	399	95	56	151
2021/2022	392	92	71	163
2022/2023	359	101	145	246
2023/2024	367	134	103	237
2024/2025	366	130	26	156

A városban három köznevelési intézmény: egy önkormányzati fenntartású óvoda, egy egyházi fenntartásban lévő általános iskola és egy állami fenntartású középiskola biztosítja a feladatellátást.

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősök klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

3.2 Az önkormányzat intézményrendszere

Az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények humánerőforrás-gazdálkodásának központi eleme a szakképzett, tapasztalt munkaerő megtartása, ugyanakkor a fiatal, pályakezdő dolgozók segítése, illetve a munkanélküliség arányának jelentős csökkentése. Az elmúlt időszakban megfigyelhető az önkormányzati rendszerben dolgozók jövedelmének elmaradása a versenyszférában dolgozókéval szemben. A Képviselő-testület ezt a tendenciát felismerve a munkaerő megtartás jegyében – lehetőségeihez mérten - a munkavállalókat megillető bérezésen

felül különböző juttatásokkal próbálja megtartani és motiválni az önkormányzati rendszerben dolgozókat.

- Polgári Polgármesteri Hivatal
- Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár
- Napsugár Óvoda és Bölcsőde
- Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központja
- Polgár Város Önkormányzatának Városgondnoksága

A 2019-2024. évi Gazdasági Programban, a hatékony feladatellátás érdekében kitűzött célok alapján, az évenként készülő költségvetési koncepció adott felhatalmazást az intézmények vezetői számára a költségvetési szempontú intézkedések bevezetésére.

A folyamatosan változó gazdasági, társadalmi környezet és az önkormányzati feladatellátást befolyásoló körülmények alapján szükséges az intézményrendszer működésének újra értékelése.

A Gazdasági Programban indokolt megerősíteni, hogy az önkormányzatok feladatellátásának, törvényi felhatalmazásának, jogszabályokban rögzített hatáskörének módosításait és a központi költségvetés finanszírozási körülményeinek változását folyamatosan elemezni és értékelni kell. Az önkormányzat és intézményeinek a feladatellátási gyakorlatát összevetve az elmúlt években bekövetkezett változásokkal, szükséges javaslatot készíteni a jelenlegi intézményrendszer átalakítására, melynek célja a feladatellátás hatékonyságának növelése, a szolgáltatások színvonalának emelése, valamint a költségvetési finanszírozhatóság fenntartása.

3.2.1 Polgári Polgármesteri Hivatal

A Polgári Polgármesteri Hivatal működése az önkormányzati rendszer egyik alapvető eleme, jelentős szerepe van az önkormányzati feladatok ellátásában.

A Polgári Polgármesteri Hivatal a település önkormányzati igazgatási szerve, amely a város ügyeinek intézéséért felelős. Fő feladatai közé tartozik a helyi közigazgatási ügyek ellátása, a közszolgáltatások szervezése, valamint a lakosság érdekeinek képviselése.

A Polgári Polgármesteri Hivatal önálló jogi személy, egységes, belső szervezeti tagozódását (az SZMSZ-ben); beralapját, létszámát a (költségvetésben) a képviselő-testület állapítja meg. Önálló felügyeleti, irányítási, hatósági jogkört gyakorol, önállóan gazdálkodó, teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv.

A Polgármesteri Hivatal alaptevékenységként ellátja:

- az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat,
- ezen belül a Polgármesteri Hivatal alapvető feladata a hatályos jogszabályokban foglalt feladat- és hatásköri jegyzék szerinti tevékenység ellátása, az azzal kapcsolatos jogi, szervezési, gazdálkodási, végrehajtási, ellenőrzési és nyilvántartási tennivalók végzése,
- a Polgármesteri Hivatal segíti a képviselő-testület és bizottságai munkáját, a Polgári Roma nemzetiségi önkormányzat működését, feladata a döntések szakmai előkészítése, javaslatok kidolgozása, valamint a döntések végrehajtásának szervezése,
- Segíti és közreműködik a Polgári Roma Nemzetiségi Önkormányzat üléseinek előkészítésében, a döntések végrehajtásában.

A Polgármesteri Hivatal a további feladatokat a szervezeti tagozódásának megfelelően kialakított irodai egységekben látja el. Működésének szabályait a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza, mely részletesen taglalja az egyes irodák feladatait.

A Polgármesteri Hivatal irodái a vonatkozó jogi előírások, eljárási rend szerint szakszerűen, törvényesen közreműködnek a jogszabályok alapján a jegyző és a polgármester számára megállapított mindazon államigazgatási feladatok, hatósági hatáskörök – az állampolgárok, jogi személyek egyedi hatósági ügyei –, valamint az önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátásában, amelyek feladatkörébe tartoznak.

Szervezeti tagozódás szerinti főbb feladatcsoportok:

- szervezési és jogi tevékenység,
- személyügyi feladatok,
- köznevelési, közművelődési feladatok,
- informatikai feladatok,
- polgárvédelmi, katasztrófavédelmi feladatok,
- egészségügyi és szociális ügyekkel kapcsolatos feladatok,
- költségvetési-, pénzügyi-, számviteli-, feladatok,
- városfejlesztési feladatok (tervezés, pályáztatás, bonyolítás, beruházás),
- városüzemeltetési, vagyongazdálkodási, városrendezési feladatok,
- vállalkozást segítő ipari-, kereskedelmi-, mezőgazdasági feladatok,
- szociális igazgatási, adóigazgatási és közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok,
- anyakönyvi igazgatással kapcsolatos feladatok,
- adatvédelmi feladatok,
- roma nemzetiségi önkormányzattal kapcsolatos feladatok.

3.2.2 Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár

A város közösségi és kulturális életének intézményi színtere az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár. Kultúraközvetítő feladatát integrált intézményként látja el, munkáját a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény alapján végzi.

A közművelődési- és könyvtári feladatok ellátása érdekében az intézmény fenntartásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket Polgár Város Önkormányzata biztosítja.

Az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár küldetése a város lakosságának kulturális és művészeti nevelése, általános műveltségének emelése, a társas élet különböző formáinak kialakítása, valamint a színvonalas szórakoztatás a látogatók tevékeny közreműködésével.

A Művelődési Központ intézményegység alapszolgáltatásai:

- Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása
- Közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
- Az egész életre kiterjedő tanulásfeltételeinek biztosítása
- Hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése
- Amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása
- Tehetséggondozás- és fejlesztés feltételeinek biztosítása

▪ Kulturális alapú gazdaságfejlesztés

A Könyvtár gyűjteménye és szolgáltatásai révén információs háttérrel nyújt az állampolgári tájékozódáshoz; a közügyek intézéséhez; a közhasznú ismeretek szerzéséhez; a folyamatos önművelődéshez; elősegíti a város történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak, természeti értékeinek, gazdasági és társadalmi folyamatainak kutatását és bemutatását; programokat szervez; hozzájárul a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének növeléséhez.

Az intézmény elsődleges, főbb irányokat meghatározó tervezete minden évben a városi rendezvényterv. Azokat a programelemeket tartalmazza, melyek nemzeti, állami és önkormányzati ünnepeinkhez, ill. szórakoztató rendezvényeinkhez, fesztiváljainkhoz kötődnek, kialakult hagyományuk van, továbbá a város lakosságának körében közérdeklődésre tart számot.

3.2.3 Napsugár Óvoda és Bölcsőde

2013. január 1-jétől az oktatáspolitikai változások következtében az önkormányzati feladatellátás jelentős mértékben megváltozott. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 74. § (1) bekezdése értelmében az állam – az óvodai ellátás kivételével – gondoskodik a köznevelési feladatok ellátásáról.

A köznevelési feladatellátás területén az önkormányzat fő feladata az óvodai ellátás biztosítása, valamint az óvodai elhelyezés iránt jelentkező igény kielégítése.

A kötelező köznevelési feladatellátás biztosítása területén továbbra is a demográfiai előrejelzésekhez igazodó szemléletre van szükség. Az eddig megszokott szakmai színvonal megtartása érdekében a legoptimálisabb feltételrendszer biztosítására kell törekedni annak érdekében, hogy a köznevelés területén nyújtott feladatellátás a helyi társadalom igényeihez alkalmazkodva, az érintett célcsoport számára jó minőségben legyen elérhető városunkban.

A Napsugár Óvoda és Bölcsőde intézménye 1 székhely óvodát, két épüleategységgel és 1 telephelyet foglal magában. A székhely óvoda a Bessenyei úton 8 óvodai-, 1 bölcsődei csoporttal, a Móra úti telephely óvoda, 3 óvodai csoporttal működik.

Az intézmény pedagógiai munkájában változatlanul az igényességre kell törekedni, továbbra is megőrizni az eddig kialakított értékeit. Az elfogadott alapelvek szerint kell a nevelő-oktató munkát végezni, támogatva a fejlődést, a korszerű óvodapedagógusi szemléletmódot. Jelen van a városban a gyermekek más település intézményébe való elvitele. E probléma kezelése, megoldása a következő években is a feladatok közé tartozik.

Nevelési év	Óvodáskorú gyermekek száma	Óvodában maradt iskoláskorú gyermekek száma	Gyermek létszám október 1-jén	Csoportok száma	átlag csoportlétszám	Nem Polgárra jár
2020/2021	292	32	252	11	23	72
2021/2022	293	35	286	11	26	73
2022/2023	321	28	300	11	27	65
2023/2024	344	27	306	11	28	70
2024/2025	342	46	322	11	29	75

3.2.4 Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központja

Polgár Város Önkormányzata Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. és 8a. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a településen kötelezően ellátandó, személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi feladatainak ellátása érdekében létrehozta Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központját (a továbbiakban: Polgári Szociális Központ), mely a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. alapján, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján végzi feladatát.

A településen élők részére a Polgári Szociális Központ a szociális biztonság megteremtését és megőrzését, a személyes gondoskodás igénybevitelének lehetőségét biztosítja. A szolgáltatást igénybevevő szükségleteit, egészségi-, szociális és pszichés állapotát is figyelembe kell vennie, nagy gondot fordítva arra, hogy az igénybevevő személyes szabadsága a lehető legteljesebb mértékben érvényre jusson.

Polgár Város Önkormányzata a szociálisan rászorultak részére kötelezően ellátandó feladatkörében szociális alapszolgáltatásként ellátja az idősek, demens betegek nappali ellátását, a szociálisan rászorultak étkeztetését, a házi segítségnyújtást és a családsegítést. Nem kötelezően ellátandó feladatkörében támogató szolgáltatást biztosít a fogyatékos személyek részére. A gyermekjóléti szolgálat keretében biztosítja a gyermekvédelmi feladatok ellátását.

A gondozás egy olyan összetett tevékenység, melynek célja a gondozás elemeinek együtt alkalmazása a gondozottak egyéni sajátosságainak és igényeinek figyelembevételével.

A gondozás célja: a családi gondoskodás kiegészítése, a gondoskodás minőségének javítása, vagy a hiányzó családi gondoskodás pótlása. Az ellátottak fejlődésének elősegítése, szociális helyzetének javítása, továbbá egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó káros hatások megelőzése, valamint egészségi és higiénés viszonyok javítása.

Összességében megállapítható, hogy Polgár Város Önkormányzata kiemelt feladatként kezeli a településen élő idős, nehéz helyzetben lévő, segítségre szoruló beteg emberek sorsát. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a gyermekeket nevelő családokra, álláskeresőkre, az időskorú, az egészségügyi problémákkal küzdő, hátrányos helyzetű, nehéz szociális körülmények között élő lakosokra, szociális ellátással segíti az arra rászorulókat.

3.2.5 Polgár Város Önkormányzatának Városgondnoksága

A településüzemeltetés az anyagi – műszaki és humán – közszolgáltatások, az azokhoz tartozó infrastruktúra és szervezeti rendszer, valamint a kapcsolódó szabályozás, a tervezés, irányítás és végrehajtás komplex, működő rendszere.

A településüzemeltetés célja a településen élő lakosság, valamint az ott működő intézmények, gazdálkodó szervezetek egyéni és közösségi közszolgáltatási szükségleteinek, igényeinek elvárható szintű folyamatos és zavartalan kielégítése, a települési komfortérzet elősegítése, erősítése, az élhető település feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

Ezen célt a törvény által előírt kötelező feladatokon keresztül, illetve önként vállalt tevékenységek által teljesíti.

Polgár város városüzemeltetési feladatainak ellátását alaptevékenységként Polgár Város Önkormányzatának Városgondnoksága látja el. Ezen belül közterületek-parkok gondozása, kül-, és belterületi csapadékvíz csatorna karbantartása, nem közművel ellátott háztartási szennyvíz begyűjtése és elhelyezése, szálláshely szolgáltatás, kül-, és belterületi utak, hidak fenntartása. Lakás és nem lakáscélú ingatlan kezelése és karbantartása. Építőipari karbantartási munkák. Önkormányzati intézmények, épületek üzemeltetése, takarítási tevékenység. Éttermi, mozgó vendéglátás, iskolai, óvodai és szociális intézményi étkeztetés, munkahelyi étkeztetés, intézményen kívüli gyermekétkeztetés. Építményüzemeltetés.

A költségvetési szerv közfeladata: Lakás-, kommunális szolgáltatások igazgatása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésben meghatározottak szerint, gyermekétkeztetés és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. §, 21/A. § és 21/C. alapján, valamint szociális étkeztetési feladatok ellátása a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 62. § alapján.

Az önkormányzat jelen gazdasági program teljesítése során mérlegeli annak lehetőségét, hogy városgondnokságtól az intézményi feladatellátásba visszakerülhessenek az adott konyhák üzemeltetési.

3.3 Társadalmi kapcsolatok

Az önkormányzati feladatok megvalósítása során törekedni kell a jó kapcsolat, a partnerség kiépítésére az olyan szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, amelyek a közfeladat ellátásában részt vesznek, így a PÉTEGISZ Nonprofit Zrt, az Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt., a Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., a Korpusz 93' Kft.

3.3.1 Civil szervezetek

Az önkormányzat fontosnak tartja a civil szervezetekkel való jó együttműködést. A városban több éve aktívan működő civil szervezetek működéséhez az önkormányzat évente támogatást biztosít. Jelenleg 9 szervezet működik a városban, - Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Vármegye Helyi Szervezete, Polgári Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Polgári Polgárőr Egyesület, Élet Virága Egészségvédő Egyesület, Polgári Őszi rózsza Nyugdíjas Egyesület, Polgáriak a Városért Egyesület, Polgári Lokálpatrióta Mozgalom Egyesület, Polgári Roma Hagyományőrző Zene-és Tánc Egyesület, Polgári Mazsorett és Táncegyesület - akik állandó résztvevői az önkormányzati rendezvényeknek.

A Polgár Városért Alapítvány működését is segíti az önkormányzat. Az alapítvány célja, hogy támogatást nyújtson a jó képességű és rászoruló gyermekek továbbtanulásához, hozzájárulhat a szociális, kulturális, oktatási, sport és művészeti intézmények létrehozásához, ezek működtetéséhez, anyagi és erkölcsi elismerésben részesítheti mindazokat, akik az alapítványi cél érdekében kiemelkedő tevékenységet fejtenek ki.

Jelen gazdasági program megvalósítása során az önkormányzat segíti a hozzá forduló civil szervezeteket pályázatok (pl. Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.) benyújtásában, pályázatírói kapacitások bevonásával, illetve a kérelmekben szereplő esetleges önerő, vagy humán közreműködés részbeni támogatásával.

3.3.2 Sport szervezetek

A fiatalok egészséges életmódra nevelésében nagyon fontos szerepe van a városban működő két sportegyesületnek, melyek működéséhez évente támogatást biztosít Polgár Város Önkormányzata.

A Polgár Városi Sportegyesület az ifjúsági és felnőtt csapat működtetésén túl nagy hangsúlyt fektet az utánpótlás nevelésre. A nehéz és hátrányos helyzetű gyerekek sportolása során felmerülő költséget az egyesület lehetőségéhez mérten fedezi, enyhítve a családok helyzetét, ezáltal biztosítva a gyerekek közösséghez való tartozását, sport és közösségi élmények megélését. A sportszervezet az egyik legnagyobb számban nyújt lehetőséget a fiataloknak a szabadidő tartalmas eltöltésére, a rendszeres sportolásra.

A FUKU-DO Sportegyesület egyrészt tömegsport jelleggel a rendszeres mozgás iránt érdeklődők igényét, másrészt az utánpótlás neveléssel a karate sportban tehetséges gyerekek versenyeken, bajnokságokon való részvételét biztosítja. A sportegyesület már óvodás kortól lehetővé teszi a szabadidő aktív mozgással történő eltöltését, az egészséges életmód kialakítását, szervezett keretek között történő testmozgás biztosítását, a karate sportban való jártasság fejlesztésének a lehetőségét.

3.3.3 Egyházak

A Római Katolikus Egyházközség és a Polgári Református Egyházközség vezetőivel rendszeres a kapcsolat, folyamatosan egyeztetünk a város életét meghatározó fejlesztések előkészítésében és megvalósításában, együttműködünk közös városi rendezvények szervezésében.

3.3.4 Testvérvárosi kapcsolatok

Az elmúlt években tovább erősödött Tiszaújváros Önkormányzatával, intézményeivel és szervezeteivel a testvérvárosi kapcsolat. Megmutatkozik ez a kulturális- és sport rendezvényeken, a városnapokon, a testvérvárosi találkozók kulturális bemutatóján történő szereplésekben.

A határon túli testvérvárosi kapcsolatokból a Parciumban lévő Nagykároly várossal sikerült rendszeres együttműködést kialakítani. Tavalyi évben került megkötésre a lengyelországi Uscimów településsel a testvérvárosi együttműködési megállapodás, melynek tartalommal történő megtöltése folyamatban van.

Ezen területen az önkormányzatnak szükséges tovább nyitnia, mivel mind a hazai források, mind pedig az európai uniós pályázati lehetőségek kiemelt figyelmet fordítanak a testvérvárosi kapcsolatok fejlesztésére, akár határon / határokon átnyúló, nemzetközi, akár magyarországi szakmai együttműködésekről van szó.

4. Általános célkitűzések

A gazdasági program legfontosabb célként a kötelezően ellátandó feladatok teljesítését, a fejlesztések finanszírozhatóságát, a pénzügyi stabilitást és a költségvetési egyensúly biztosítását fogalmazza meg.

A gazdasági program célja, hogy meghatározza az önkormányzat részére helyi szinten mindazon célkitűzéseket, feladatokat, - a megyei térségi koncepcióhoz illeszkedve - amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program további célja, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva, olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Polgár város élhetőbbé válik.

Az önkormányzat elérte, hogy a települések versenyében és a térségi rivalizálásban Polgár megállja a helyét és ez további célja is marad annak érdekében, hogy ideális célponttá váljon mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára. Polgár Város Gazdasági Programját a fenntarthatóság, a működőképesség, a következetesség, a hatékonyság és a rugalmasság alapelvei között tervezi megvalósítani, amelynek során biztosítja a nyilvánosságot és az átláthatóságot.

Polgár Város Önkormányzata gazdasági programjának és stratégiájának meghatározásánál nyomon kell követni és figyelembe kell venni a nemzetközi és hazai szakpolitikai folyamatokat. A megalapozott és előrelátó döntések meghozatalához szükséges megismerni a környezetünkben zajló gazdasági-, társadalmi, területi-térségi és környezeti elképzeléseket. A fentiek érdekében egyrészt meg kell vizsgálni az Európai Unió gazdaságpolitikáját és annak irányait, valamint ismerni kell azon hazai dokumentumokat is, melyek a helyi gazdaságfejlesztés irányait befolyásolják.

Az átfogó programok első szintje, hogy az önkormányzat ismerje és értékelje Hajdú-Bihar Vármegye területfejlesztéssel kapcsolatos legfrissebb dokumentumait, mint pl. Hajdú-Bihar Megye Integrált Területfejlesztési Programja 2021-2027. (<https://hbmo.hu/portal/category/teruletfejleszt/hajdu-bihar-megyei-teruletfejlesztesi-programja-2021-2027/>)

Országos szinten a gazdaságfejlesztési, szociális, klímavédelmi, és turisztikai átfogó programok, míg legmagasabb szinten az Európai Unióval megkötendő Együttműködési megállapodásban, valamint az unió átfogó stratégiai prioritásaiban (https://commission.europa.eu/strategy-and-policy_hu) foglalt útmutatások az irányadóak.

Minden döntési javaslatot az elfogadott koncepciók, a jóváhagyott tervek alapján, a biztonságosan működtethető és pénzügyileg finanszírozható konstrukciók kidolgozása mellett kell előkészíteni és előterjeszteni.

A települési önkormányzat feladatai között nevesíti az Mötv. a közbiztonság helyi feladatairól történő gondoskodást. A település közbiztonságát érintő feladatok ellátásában az önkormányzat alkalmazásában álló közterület-felügyelő és közfoglalkoztatotti státuszban lévő településőrök vesznek részt. A közbiztonsági háló működtetése az önkormányzat és helyi partnerei, a Rendőrség és Polgárőrség közösen végzett tevékenysége útján valósul meg. A 2021-25-ös időszakban ezen a területen is jelentős fejlesztést hajtott végre az önkormányzat a térfigyelő kamerarendszer további bővítésével. A 11/2015. (III. 27.) önkormányzati rendelete a közterületi térfigyelő rendszerről (egységes szerkezetben a 15/2020. (VI. 26.) önkormányzati rendelettel) szerint jelenleg 45 db térfigyelő kamera található Polgár belterületén, amelyek közterületeket figyelnek meg. A TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00069 azonosítószámú, Kertvárosias, zöld infrastruktúra fejlesztése Polgáron megnevezésű projekt keretén belül 18 helyszínre kerülhet ki megfelelő minőségű kamera.

A mindenkori gazdasági, pénzügyi és szabályozási keretek között biztosítani kell az önkormányzati intézmények működőképességének fenntartását, a kötelezettségvállalások teljesítését, a megkezdett beruházások, fejlesztések folytatását, illetve az új fejlesztések előkészítését. Ehhez valamennyi területen jól átgondolt, takarékos, a reális szükségletek felmérésével történő tervezés szükséges.

A célkitűzések megvalósításának általános eszközzrendszere

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

A fejlesztések megvalósítása és a hatékony vagyongazdálkodás érdekében az Önkormányzat folyamatosan áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát folyamatosan vizsgálja. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő kihasználására, a felesleges vagyontárgyak hasznosítására.

Fontos megjegyezni, hogy a 2021-2025. közötti időszakra vonatkozó gazdasági program a koronavírus világjárvány okozta veszélyhelyzet idején készült. A járvány eddigi következményei és az önkormányzatokat érintő költségvetési elvonások miatt az önkormányzat pénzügyi mozgástere nagyban megváltozott, mely hatással lehet a programban meghatározott célkitűzések megvalósítására is.

5. A Gazdasági Program küldetése

5.1. A Gazdasági Program az önkormányzati feladatrendszerből kiindulva, a társadalmi, gazdasági folyamatok belső és külső forrásokból megvalósítható irányadó programjait vázolja fel. A közös városi érdekek mellett kiállva, - a lokálpatrióta szemlélet és a településen belüli együttműködés erősítésével - a lehetőségekhez képest, a helyi társadalom valamennyi erőforrását mozgósítva készíti elő a program végrehajtását.

5.2. A vármegyében a Debrecen logisztikai központ szerepe mellett elsősorban az M3-as és M35-ös autópályák csomópontjához közel fekvő, közvetlen autópálya kijáráttal rendelkező Polgár logisztikai funkciói erősödhetnek.

5.3. Gazdaságpolitikai eszközökkel és kormányintézkedésekkel zajlik a Debrecen, és a szomszédos Tiszaújváros gazdasági és innovációs potenciáljának kihasználása. A megyeszékhely és a szomszédos ipari centrum kiemelkedő kutatási-fejlesztési tevékenysége jó alapot kínál a gazdaságában a tudásalapú, innovatív tevékenységek szerepének erősítéséhez. A gazdasági program lehetőséget keres a vállalkozási aktivitás és a külföldi tőkebefektetések aránylag szerény jelenlétének növelésére a hosszútávon fenntartható környezetbarát gazdaság létrehozásának igényével.

5.4. A munkaképes korú lakosság képzettségi szintjének növelését elsősorban a szakképzésre és a felsőfokú képzésre támaszkodva lehet elérni. Ez a leghatékonyabban akkor segíti a fentebb megfogalmazott gazdasági fejlődést, ha a képzések a helyi gazdasági célok, illetve elsősorban az iparterületen megvalósított, vagy megvalósítani tervezett beruházási-, gazdasági tevékenységek jellegével vannak összhangban. A szegénység és társadalmi

kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges szolgáltatási funkciók erősítése a gazdasági program fontos része.

- 5.5. A város energiafüggőségének csökkentése érdekében kiemelt cél a megújuló energiák széleskörű alkalmazhatóságának vizsgálata, ezek sorában a „zöld energiák” használatának elterjesztése, illetve az energiahatékonyság növelése. Polgár és térsége a Tiszamenti helyi/kistáji adottságainak és a lokális erőforrások intenzívebb hasznosítása megköveteli a lehetőségek minél pontosabb feltérképezését és kiaknázásuk olyan megtervezését, amivel a lehető legkevésbé sérülnek az érzékeny természeti tényezők. Ezen területen az elmúlt időszakban Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Kft. néven energiaközösséget hozott létre 8 önkormányzat (Polgár, Újtikos, Tiszagyulaháza, Görbeháza, Folyás, Újszentmargita, Tiszacsege és Tizadob). Tagja még a járóbeteg szakellátó központ és a debreceni székhelyű Lenerg Energia Ügynökség, Mérnöki és Tanácsadó Nonprofit Kft.

Az energiafüggőség csökkentése tekintetében nagyobb figyelmet szükséges fordítani a város termálvíz kincsére. A termálkút a pozitivitásából adódóan külső energiaforrás nélkül folyamatosan hőenergiát termel. Emellett a szezonális üzemeltetés alatt kitermelt, majd hasznosított termálvíz hőenergiája akár kertészeti fóliaházak fűtésére is alkalmazható lehet. A fűtési hasznosítás megjelenhet a kemping őszi-téli nyitvatartása alatt a faházak temperálására, használati melegvíz előállítására. Hosszabb távon érdemes felülvizsgálni a termálvíz hálózattal a fürdő, valamint a Városgondnokság további épületeinek kiegészítő fűtési, használati melegvíz biztosítását.

- 5.6. Fontos az előállított mezőgazdasági terményeket feldolgozóipar megerősödése a kistérségben. A térség természeti adottsága és az itt élő emberek földhöz való ragaszkodása a mezőgazdasági termelésre alapozott gazdaságfejlesztést teszi indokolttá. Az állattenyésztő telepek fejlesztését, a mezőgazdasági termékek további feldolgozását, a raktár kapacitások bővítését, valamint hűtőházak építését szükséges preferálni.
- 5.7. Polgár népességmegtartó célkitűzését helyben biztosított foglalkoztatással és az abból szerzett munkajövedelemmel lehet befolyásolni. Ehhez az állami beavatkozás elkerülhetetlen. A Tisza-mente térségében a szüleink és nagyszüleink által művelt mesterségek újraélesztése, a helyben megtermelt mezőgazdasági termékek feldolgozása, a ház körüli kisállattartás és a szerződött felvásárlás új rendszere, az ehhez kapcsolódó feldolgozó kisüzemek létrejötte mind hozzájárulhatnak a helyben maradás és boldogulás természetes igényéhez.
- 5.8. A Tiszamente táj adottságait meg kell őrizni a következő generációk számára, ezért a térségben olyan ipari gazdasági, mezőgazdasági és ehhez kapcsolódó logisztikai rendszer kialakítása szükséges, amely nem okoz hátrányt a jövő generációi számára több és fenntartható, környezetbarát gazdálkodást valósít meg.
- 5.9. Térségi szerepkörénél fogva Polgár városának fel kell készülnie arra, hogy az alakuló országos és megyei komplex rendszerekhez, a regionális és makró-regionális gazdasági csomópontokhoz kapcsolódhasson.
- 5.10. A gazdasági program kiemelten fontos eleme marad a korábbi években megkezdett és sikeresen végrehajtott projektek, amely a leszakadó csoportok felzárkóztatásának segítésére, az esélyegyenlőség javítására szolgáló személyi, tárgyi, infrastrukturális

háttérfeltételek biztosítására, illetve a szociális gazdálkodás modellkísérletének beindítására és sikeres folytatására irányul.

6. Az önkormányzat költségvetése

A helyi önkormányzatok számára az éves gazdálkodás alapjait meghatározó jogi szabályozás jelentős változásokon ment keresztül az utóbbi években. Az önkormányzati finanszírozási rendszer a centralizáció és a kötöttség irányába mozdult el. Az adóerőképeség és az állami támogatások egyes elemeire vonatkozó szabályokat az adott évre vonatkozó költségvetési törvény határozza meg, ahol az állam által juttatott támogatásba az adóerőképeséget figyelembe veszi. Számos pályázat támogatási intenzitás mértékét az adóerőképeség 1 főre jutó összege alapján határozza meg. Polgár Város Önkormányzata iparüzési adóerőképesége az elmúlt években növekvő tendenciát mutat.

A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatását a feladatfinanszírozás rendszere határozza meg. A központi költségvetés a kötelezően ellátandó feladatok – a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő - ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy ellátásához a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján nyújt támogatást, mindezek mellett erőteljes célja a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltségének fenntartása.

A feladatfinanszírozási rendszer kialakítása mellett jelentős feladat-átrendeződések történtek, amelynek következtében a helyi önkormányzati szinten ellátott államigazgatási feladatok folyamatosan csökkennek, ugyanakkor a feladat-megszűnésekkel járó forráselvonások nem arányosan történnek, ami előnytelen helyzetbe hozza a helyi önkormányzatokat.

A Város évenkénti költségvetéseinek összeállítása kapcsán az egyik legfontosabb szempont a bevételek és kiadások közötti egyensúly megtartását biztosítani úgy, hogy a település intézményhálózata jól működjön, a nevelési, oktatási, illetve városüzemeltetési, közigazgatási, szociális szolgáltatást nyújtó intézmények működőképesek maradjanak, a szolgáltatások színvonala megfelelő legyen, lehetőség szerint emelkedjen.

A működtetés mellett fontos küldetése az önkormányzat döntéshozó szervének, a Képviselő-testületnek a város fejlődéséhez szükséges pénzügyi források megteremtése.

A beruházások megvalósításához elsődlegesen a központi költségvetési támogatások, illetve Európai Unió pályázatok nyújtotta lehetőségek kihasználására kell törekedni. Az Európai Unió támogatásából Polgár az előző ciklusban kiválóan profitált, melyet a gazdasági program megvalósult programjai között bemutatunk.

Az önkormányzat gazdasági programjának megvalósíthatóságához szükséges külső források megszerzését alapvetően befolyásolják azok a stratégiák, melyeket az Európai Unió, a kormányzat és szervei készítettek, készítenek és melyekben a jövőbeni fejlesztési irányokat határozzák meg. A Gazdasági Program megalkotásakor az Európai Unió 2021-2027-ig tartó fejlesztési ciklusának ötödik évében vagyunk.

A Kormány 2015-ben elindított Modern Városok Programját a 2022 óta gyökeresen megváltozott gazdasági és politikai környezetre tekintettel a 491/2023. (XI.2.) Kormányrendeletével lezárta. A 2018-as önkormányzati választások előtt hirdette meg a kormány a Magyar Falu Programot, mely az 5000 fő alatti településeknek szól. Magyarország

2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvényben a Magyar Falu program megvalósításához kapcsolódó támogatások előirányzata 42.000 millió forint.

A pályázati források igénybevétele esetén lehetővé válhat a fejlesztések önerejének csökkentése, illetve kiváltása. A pályázati sikerek erősítéséhez szükséges, hogy a stratégiai tervezés tovább erősödjön. A kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket célszerű készíteni. A 2025-2030. évekre vonatkozó gazdasági programban tervezett fejlesztésekkel szemben támasztott elvárás továbbra is a költséghatékonyság, pénzügyi és funkcionális fenntarthatóság, a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerbe való illeszkedés és a magasabb szintű stratégiai dokumentumokhoz való illeszkedés.

A fejlesztésekhez rendelhető saját források a felhalmozási jellegű bevételek, melyek főként a város használaton kívüli, feleslegessé vált vagyonelemeinek, ingatlanjainak értékesítéséből származnak.

A beruházások finanszírozásának másik fontos eleme a hitelfelvétel, amelyet az önkormányzat számlavezető pénzintézete és más hitelt nyújtó pénzintézetek megfelelő fedezet mellett biztosítanak a fejlesztésekhez.

Az önkormányzatok hitelképességének és kötelezettségvállalásának felső határát törvény szabályozta éveken keresztül. A hitelfelvételre vonatkozóan a 2011. évi stabilitási törvény szabályozza az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyleteit.

Továbbra sem tervezhető működési hiány a költségvetésben, az önkormányzatok működési célra csak naptári éven belül visszafizetésre kerülő likvid hitelt vehetnek fel. Továbbá az önkormányzat a likvid hitel kivételével, adósságot keletkeztető ügyletet érvényesen csak a Kormány előzetes hozzájárulásával köthet.

6.1 Költségvetés elemzés

6.1.1 Bevételek

2019 – 2024. időszak főbb költségvetési adatai (eFt)

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Központi források (eredeti előirányzat)	515 808	636 900	621 854	791 611	756 103	961 652

A jelzett időszak adatai azt mutatják, hogy a települést megillető központi forrásból származó bevételek nem követik a központi bérintézkedések hatását, kivétel ez alól a pedagógusok béremelésének finanszírozása. A következő években sem számolhatunk az állami normatív támogatásból és az átengedett bevételekből származó költségvetési bevétel növekedésével, kedvező esetben ez a jelenlegi szinten stabilizálódik, és nem csökken tovább.

A 25 000 forint feletti egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességgel rendelkező önkormányzat az egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességétől függő mértékű szolidaritási hozzájárulást

teljesít a központi költségvetésnek. A szolidaritási hozzájárulás központi költségvetés felé történő teljesítése a nettó finanszírozás keretében történik.

Iparüzési adóerőképeség, szolidaritási hozzájárulás 2019-2024

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Iparüzési adóerő képeség 1 főre (Ft)	22,600	25,864	30,600	27,969	31,390	49,840
Szolidaritási hozzájárulás (eFt)	0	10 142	33 186	12 521	24 520	114 896

A fenti adatok alapján elmondható, hogy az iparüzési adóerőképeség megduplázódása, közel tízszeres fizetési kötelezettséget von maga után.

Adóbevételek alakulása 2018-2023 (eFt)

Megnevezés	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
Iparüzési adó	248 507	347 551	344 994	274 595	333 558	828 202
Magánszemélyek kommunális adó	21 955	19 857	15 851	11 732	1 039	869
Gépjármű adó	19 149	20 080	0	0	0	0

Az adóbevételek között legnagyobb jelentőségű **az iparüzési adó** bevételek alakulása. Az adóbevétel viszonylag kiegyensúlyozottan alakult egészen 2021-ig. A 2021. évi bevétel csökkenés a COVID-19 világjárvány miatt nehéz gazdasági helyzetbe került vállalkozások megsegítését célzó kormányzati intézkedésnek köszönhető, miszerint az adó mértéke 2%-ról 1%-ra csökkent. A kieső iparüzési adóelőleg bevételeket a központi költségvetés kiegészítő támogatásként kompenzálta az önkormányzatoknak. Önkormányzatunk iparüzési adóbevétel kiegészítést 2021. évben 47 047 e Ft, 2022. évben 59 773 e Ft összegben kapott. Az adóalanyok számában jelentős változás nem tapasztalható, 2021. évben egy nagyvállalat telephelyet nyitott, ennek köszönhető a 2022. és 2023. évi iparüzési adóbevétel növekedése.

A kommunális adó tekintetében 2011. évben a 12 000 Ft-ról 9 000 Ft-ra történő adómérték-csökkentést követően egy viszonylag kiegyensúlyozott adóbevétellel számolhattunk ezen adónem tekintetében. Azonban az adónem kivetésével, a helyi rendelet megalkotásával nem sikerült arányos és igazságos adóztatási gyakorlatot megvalósítani, így - a lakossági elvárások és a költségvetés bevételi szükségleteinek figyelembevételével - az adónem folyamatos csökkentését kezdtük meg, így 2020. évben 7 000 Ft-ra, majd 2021. évben 5.000 Ft-ra csökkent, majd 2022. évben Polgáron teljes kivezetésre került ez az adónem.

A gépjármű adóbevétel 2013. évig stabilan tervezhető volt, majd az addig 100 %-ban átengedett központi adóból már csupán 40 % illeti meg az önkormányzatot, 60 % pedig a központi

költségvetést. 2020. évben a világjárvány okán a Kormány elvonta az önkormányzatoktól ezt a bevételi forrást is, ezen kieső összeggel csökkenteni kellett a kiadások előirányzatát is.

Intézményi működési bevételek (eFt)

Megnevezés	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
Intézményi működési bevételek	289 331	242 116	214 699	207 781	234 448	301 087

Az intézményi működési bevételek évenkénti alakulása mutatja a 2018. évi megtorpanást, majd a 2019. évi válság kezdetét, illetve a 2020. évi világjárvány hatását.

6.1.2 Kiadások alakulása 2018 – 2023. években (eFt)

Megnevezés	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
Működési kiadások	1 410 816	1 537 174	1 451 895	1 629 668	1 671 695	1 727 628
Felhalmozási kiadások	682 554	420 715	424 856	209 492	571 595	123 630
Finanszírozási kiadások	23 215	18 444	35 589	32 262	34 751	34 761
Mindösszesen	2 116 585	1 976 333	1 912 340	1 871 422	2 278 041	1 886 019

A kiadások évenkénti alakulását mutatja, hogy a bevételek nagyságrendje határozza meg a tervezhető kiadások mértékét.

Szociális kiadások alakulása 2018 – 2023. években (eFt)

Megnevezés	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év
Ellátottak pénzbeli juttatásai	54 175	46 126	42 222	27 763	29 131	33 415
Lakáshoz jutók támogatása	24 710	20 850	14 560	23 319	8 450	0

A költségvetés szociális kiadásainak legnagyobb tétele a települési támogatások. A segélyezésben részesülők létszámának a csökkenése a 2018-2021. években a közfoglalkoztatási programokban résztvevők viszonylag magas számával van összefüggésben. A 2022. évtől megfigyelhető növekedés a közfoglalkoztatási programban foglalkoztatottak létszámának csökkenésével függ össze.

Az Önkormányzat a 2022. évi magas infláció és az energiaárak drasztikus emelkedése miatti forráshiány következtében 2022. október 1. napjától az első lakáshoz jutó fiatalokat vissza nem térítendő támogatással nem tudta segíteni.

6.2 Vagyongazdálkodás

A Képviselő-testület az önkormányzat vagyongazdálkodásának az Alaptörvényben, valamint a nemzeti vagyronról szóló törvényben meghatározott feladatait közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervekben rögzítette.

Az önkormányzat tulajdonát képező törzsvagyont képező ingatlanokkal úgy kell gazdálkodni, hogy azok a lehető legésszerűbben szolgálják az önkormányzati feladatok ellátását, a város polgárai életminőségének minél magasabb szinten tartását, lehetőség szerinti emelését. Az önkormányzati vagyont fejlesztés céljait - létrehozás, bővítés, felújítás - a Képviselő-testület döntései határozzák meg az éves költségvetési rendelet és a pályázati források nyújtotta lehetőségek figyelembevételével.

A közszolgáltatások ellátásához a szükséges közmű-infrastruktúra, közúthálózat, közintézmények megfelelő szinten álljanak rendelkezésre. Az ingatlanok hasznosítása során figyelembe kell venni a helyi önkormányzatok kötelező közszolgáltatások biztosításának elsőbbségét. Ezen épületek állagmegóvását, karbantartását folyamatosan el kell végezni, ennek érdekében legalább évente, de szükség esetén év közben is áttekintendő az ingatlanok állapota. Ütemezés alapján az évenkénti költségvetésben e célra tervezett összeg terhére a szükséges karbantartási munkálatok tervezése és végrehajtása. Az önkormányzatnak a tulajdonát képező ingatlan- és lakásgazdálkodási helyzetét rendszeresen át kell tekintenie.

Az ésszerű vagyongazdálkodás érdekében a törzsvagyon körébe nem tartozó forgalomképes önkormányzati tulajdonú ingatlanok esetében a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására kell törekedni. Ezek egy részére hosszú távon nincs szüksége az önkormányzatnak, ezért azok a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon értékesíthetők, értékbecsléssel meghatározott minimálisan elérendő eladási áron. A vagyonhasznosítás során a bevételszerzés, illetve a kiadáscsökkentés mellett szem előtt kell tartani, hogy az ne eredményezzen vagyonfelélést.

Az ingatlaneladásból származó bevételeket lehetőleg olyan stratégiai ingatlanok megvásárlására, felújítására kell fordítani, amelyekre szükség van a jövőben.

A Fonyódligeten található üdülőingatlanok Polgár Város Önkormányzata (35%) mellett Tiszacsege (26,5%) és Egyek (38,5%) település a tulajdonosa. Az üdülő üzemeltetése nem kötelező önkormányzati feladat. Az ingatlan üzemeltetését az Egyek Szőghatár Nonprofit Kft végzi. Hosszútávon egy tulajdonos elérése lenne célszerű. Az ingatlan korszerűsítésére, felújítására lenne szükség, azonban erre irányuló pályázati kiírás nincs, a tulajdonos önkormányzatoknál pedig nem áll rendelkezésre forrás a megvalósításhoz.

A Képviselő-testület döntése alapján a polgári strandfürdő hosszútávú bérbeadása történt meg 2021. június 15-étől kezdődően, 10 év határozott időtartamra, mely mindkét fél akaratával további 5 évre meghosszabbítható. A bérbeadás időtartama alatt a pályázati lehetőségek kihasználásával nyílhat lehetőség a strandfürdő korszerűsítésére, felújítására, bővítésére. A strandfürdő üzemeltetése nem kötelező önkormányzati feladat.

Az önkormányzat kötelező feladatainak ellátásához átmenetileg nem szükséges ingatlanok az elmúlt években a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon bérbeadásra kerültek, ezek voltak a Barankovics tér 7.sz, a Zólyom u. 5.sz. alatti ingatlanok, valamint az Anna-vendéglő. Amennyiben a bérbeadott ingatlanokhoz kapcsolódóan nem jelentkezik más önkormányzati szükséglet, úgy a bérleti időtartam lejártával a bérbevevő igényével összhangban a szerződések meghosszabbításra kerülnek. A bérbeadott ingatlanok egy részénél az épületfelújításokhoz kapcsolódóan elnyert pályázati források miatt már hosszabbításra kerültek a korábbi szerződések.

A helyiségek bérbevételi igénye legfőképpen a Polgármesteri Hivatal Gazdasági Szolgáltató része hasznosítása kapcsán jelentkezik, a pandémia-járvány keletkeztette veszélyhelyzet időszakában szünetelt.

Az önkormányzat igény és szükséglet szerint gondoskodik a helyben munkát vállaló szakemberek szolgálati lakással történő ellátásáról. A szociális bérlakás céljából szolgáló ingatlanok többségében értékesítésre kerültek, az aránytalanul magas karbantartási költség és az ehhez viszonyítottan alacsony bérleti díj mellett nem indokolt ezen lakások körének bővítése.

A városunk népesség megtartó erejének növelése érdekében önkormányzatunk továbbra is megfelelő számú, olcsó építési telket biztosít a település több utcájában a helyben letelepedni szándékozó fiatalok számára lakás építéséhez.

Az önkormányzat térítés mentesen köteles ingatlant biztosítani a rendőrség elhelyezésére, illetve a Kormányhivatal helyi kirendeltségéhez tartozó kormányablak és egyéb járási hatósági feladatok ellátásához.

A településünkön meghatározó szerepet betöltő, helyi közösségi célt szolgáló civil szervezetek, mint a vöröskereszt, valamint a polgárőrség részére az önkormányzat biztosít helyiséget olyan ingatlanokban, amely önkormányzati feladat ellátási funkciót nem töltenek be, használaton kívüliek voltak.

A Polgár, Hősök útja 25. szám alatti ingatlan jelen elképzelések szerint a helyi értékek házaként kaphat funkciót. A tavalyi évben a külső felújítás befejeződött, azonban jelentős nagyságrendű felújítást, karbantartást igényel az ingatlan belseje is.

A Polgár, Hősök útja 28. szám alatti (volt Öregek Napközi Otthona) telekre új társasház építésére vonatkozóan a tanulmánytervek elkészültek, a megvalósításához szükséges források jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Használaton kívüli ingatlan a Polgár, Barankovics tér 2.sz. alatti épület, melyet a középfokú oktatási intézmény használt évtizedeken át, majd az önkormányzat részére visszaadta az fenntartó üzemeltető, kihasználatlanság miatt. Az épület jelenlegi állapotában állagmegóvási feladatok elvégzését igényli. A hasznosítás célja továbbra is egységes szociális intézmény kialakítása.

Két további használaton kívüli ingatlan (a Széchenyi utca 11-13 és a Móricz utca 5. szám alatti ingatlanok) hasznosítására vonatkozó koncepció elkészítése a következő hónapok feladata.

A Polgár, Dózsa György út 1.szám alatti épület üresen áll. A jövőben az ingatlan vonatkozásában Európai Uniós források felhasználásával két csoportos, új bölcsődei férőhely kapacitás jöhet létre.

A sertéshízlalda épülete a pestisjárványt követően megüresedett, az ingatlan kihasználatlan volt, 2022. júniusában bérbeadásba került 3 év határozott időre.

A Polgár, Kiss Ernő u. 8. szám alatti, régi orvosi rendelő épülete üresen áll, annak hasznosítására egy 10 lakásos fejlesztési terv készült el.

A Mentőállomás épületének egy része az Országos Mentőszolgálat feladatellátását szolgálja, a másik része az orvosi alapellátási ügyelet megszűnésének következtében üresen áll, várhatóan a védőnői szolgálat feladatellátási helyszínéül kerülhet hasznosításra.

7. Fejlesztendő területek

7.1 Szociális ellátások

A társadalmi jelenségek, demográfiai folyamatok figyelembevételével került sor a stratégiai célkitűzések, célterületek, célcsoportok és a fejlesztési irányok, javaslatok meghatározására. Fokozott figyelmet igényelnek az időskorúak, nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban részesülők. Számukra a személyes gondoskodást nyújtó intézményi ellátások, valamint a széles körű önkormányzati önként vállalt támogatások nyújtanak hathatós segítséget. A gyermekek, fiatal felnőttek és családok segítése a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladatát jelentik

7.1.1 Modern, egy épületbe integrált Szociális Központ létrehozása, megújult, kapacitásában bővített szociális alapszolgáltatások

Korábbi elhatározásunkkal ellentétben a Polgári Szociális Szolgáltató Központ 2022. novemberében, részben az energia válság okozta helyzet miatt, a Polgár, Barankovics tér 5. sz. alatti Gazdasági Szolgáltató Ház felső szintjére költözött. Ezzel megvalósult az a korábbi cél, hogy az intézmény központi igazgatása és a család- és gyermekjóléti szolgálat méltó helyére került.

Továbbra is célunk, a saját otthonában élő lakosság számára korszerű, a kor követelményeinek megfelelő nappali ellátás biztosítása. Ennek a koncepciónak két iránya lehetséges: infrastrukturális fejlesztés és új programok, modern projektek megvalósítása és bevezetése.

A szociális szolgáltatások mellett célszerű új, modern projektek alkalmazása is, mint az idős lakosság részére az időskori aktivitást biztosító programok bevezetése, demens nappali ellátás megvalósítása, a roma lakosság szocializációjának fejlesztése:

A nappali ellátás az idősek és hozzátartozóik számára kiemelten fontos. Az enyhe, illetve középsúlyos demenciával küzdő idősödő emberek szociális biztonságának megőrzése érdekében szükséges létrehozni a demens nappali ellátást. A nappali ellátások tanácsadás, készségfejlesztés, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, étkeztetés, esetkezelés, felügyelet, gondozás, közösségi fejlesztés szolgáltatási elemeket biztosíthatják az

igénybevevők szükségleteit figyelembe véve. A házi segítségnyújtás alapszolgáltatással a 24 órás felügyeletet igénylő, valamint a hétvégi igényrel is jelentkező ellátottak gondozása továbbra sem megoldott.

7.1.2 A bentlakásos idősök otthona szakosított ellátási formájának létrehozása

Az idős emberek jellemzője, hogy ragaszkodnak megszokott környezetükhöz, lakóhelyükhöz és nem szívesen költöznek más városba akár családjukhoz, akár bentlakást nyújtó intézménybe. A lakossági szükségletek kielégítése, valamint a komplex ellátás minél tökéletesebb megvalósítása érdekében célszerű a bentlakásos intézményi elhelyezés létrehozása, mely növelhetné Polgár Város lakosságának megelégedettségét. A társadalmi és gazdasági változások egyre több olyan intézmény meglétét teszik szükségessé, amelyek a gondozást komplex módon valósítják meg.

Célkitűzésünk, hogy a szolgáltatás jelentős szerepet vállaljon az igénybevevők szociális helyzetének javításában, egészségük megőrzésében, jelenjen meg a közösségi folyamatok katalizátoraként.

Jogos igény az idősödő lakosság részéről, hogy elmagányosodása, romló egészségügyi állapota esetén az intézményi elhelyezés lehetőségét helyezze gondolkodása előterébe. Mivel a lakosság részéről továbbra is elvárás a szakosított ellátás megszervezése, így az erőforrásokat a megvalósítás finanszírozása céljából összpontosítani kell.

7.1.3 A lakáscélú támogatások újra hatályba helyezése.

A fiatalok életkezdésének megkönnyítésére, a szülővárosban maradási támogatva újra ki kell dolgozni egy, a lakáscélú támogatást megvalósító, hosszabb távon is fenntartható helyi rendeletet, rögzítve azt az elvet, hogy az helyi fiatalok első lakáshoz jutását támogatjuk, és más településekről érdeklődő fiatal családok a Polgáron történő letelepedést is segítjük.

7.1.4 Gyermekes családok támogatása

A gyermekvállalás támogatásának mérlegelését is javasoljuk, miszerint támogathatóvá kell tenni a megszületett gyermeket a nem kötelező védőoltások költségeinek átvállalásával.

Infrastrukturális fejlesztés keretében kell gondoskodni a gyermekes családok részére a szabadidő hasznos eltöltéséről, új, modern eszközök, sportolási lehetőségek megvalósításával.

7.2 Közlekedés és úthálózat

7.2.1 Helyi / belterületi közlekedés

A közlekedési létesítmények tervezése és megvalósítása során az érvényes szakági előírások szerint kell eljárni, figyelemmel a várható forgalmi igényekre. Prioritásként kezelendő az emberi környezet védelme, beleértve a forgalombiztonságot, a zaj- és levegőszennyezés megfelelő szinten való tartását, ill. csökkentését, a táj- és természetvédelem követelményeit, valamint a területfejlesztő hatás optimális hasznosítását.

A város belterületi útjainak hossza 71,9 km, melynek 95%-a szilárd burkolattal ellátott. A még hiányzó 3,75 km kiépítetlen út megépítésére nem került sor, pályázati forrást nem tudott igénybe venni az önkormányzat. Évente csak a legszükségesebb karbantartási és felújítási munkákat tudta elvégezni saját forrásból. Ez a beavatkozás csak az utak állagmegóvására volt elegendő.

Sajnos a közútjainkon keletkező úthibák évről évre újra keletkeznek, mivel kizárólag kátyúzással hatékonyan nem javíthatóak. Az igazi megoldást a nagyobb összefüggő felületi lezárások jelenthetik az alépítményi szerkezetek megerősítésével együtt. Az útpadka szakszerű megépítésével pedig a csapadékvíz elvezetés megoldása biztosítható.

Kormányzati támogatás és a pályázati lehetőségek megszűnése miatt, kizárólag saját forrásból van lehetőség a belterületi utak korszerűsítésére. A városgondnokság és a hivatal városüzemeltetési kollégái az elmúlt időszakban felmérték az önkormányzat fenntartásába tartozó utak minőségét. A felújításokra ütemezetten, fontossági sorrendben kerül sor. A 2024-ben elindított folyamatok jelen gazdasági ciklusban is folytatódnak. Ki kell emelnünk, hogy ezen forrásból olyan szakaszok rendezését kívánjuk megvalósítani, amelyekre paramétereik miatt önállóan nem adhatunk be esetleg támogatási kérelmet, viszont az itt élők, közlekedők számára ugyanolyan fontos szakaszok, mint a települési gyűjtőutak. A felújítások forrásait és műszaki tartalmát az önkormányzat előrelátóan olyan módon határozza meg, hogy a további karbantartási, illetve kátyúzási költségek csökkenjenek.

7.2.2 Közúti közlekedés

Polgárt minden szomszédos településsel szilárd burkolatú út közi össze, amelyen menetrend szerinti rendszeresen közlekedő autóbuszjáratok bonyolítják le a helyközi forgalmat. A közlekedési csomóponti jellegből adódóan, a három megyeközponttal és Budapesttel is jó az autóbuszos kapcsolat.

A biztonságos közúti közlekedés érdekében a fejlesztendő területek közé tartozik a 35-os számú főút, Polgárt elkerülő csomópontjának korszerűsítése, amely korábban szerepelt a tervezett átépítések között, viszont a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által a TOP_PLUSZ pályázati konstrukcióra benyújtott jelenlegi támogatási kérelmek közül kimaradt. Célunk, hogy az IKOP_PLUSZ programban, Európai Unió forrás terhére – a veszélyes csomópontok megszüntetését célzó fejlesztések között – megvalósulhasson.

7.2.3 Kötőtpályás közlekedés

A város rendelkezik saját vasútállomással is. 1891-ben építették meg az Ohat-Pusztakócs-Polgár közötti szakaszt, ezt 1894-ben Tiszalök-Görögcsallás irányába meghosszabbították. Sajnos a szárnyvonal jelenleg nem üzemel. A polgári vasútállomás területe és épülete, amely állami tulajdonban van, viszont a város szívében helyezkedik el, a lakosság folyamatos érdeklődése középpontjában áll. Az önkormányzat több alkalommal, írásban is megkereste a MÁV-STRAT Zrt-t és a felügyeletet ellátó Építési és Közlekedési Minisztériumot, hogy a vasútállomás épületében és környezetében tapasztalható, biztonsági és egészségügyi kockázatokat hordozó állapotokra felhívja a figyelmet. Célunk, hogy a tulajdonos Magyar Állam vagy hasznosítással, vagy bérleményként, végső esetben bontással jó gazda módjára a területet rendezze.

7.2.4 Gyalogos közlekedés

A járdák állapotának javítása érdekében - a központi belterületet kivéve - nagyon sok tennivaló van. A szakszerű és hatékony kivitelezéshez járdaépítési programot kell kidolgozni, amiben rögzíteni kell többek között a prioritásokat, a járda műszaki specifikációit, a kivitelezés szakmai humánerőforrását. Nagy figyelmet kell fordítani a szintkülönbségek áthidalására, a vízelvezetések megoldására, és a használhatóságra. A meglévő járdahálózatot a rendelkezésre álló forrást felhasználva tartotta karban, újíttatta fel az önkormányzat.

Célunk, hogy a város gyalogos közlekedést szolgáló járdák a település egész területén járhatóak legyenek. Ezen belül kiemelt figyelmet érdemelnek a közintézményeket, szolgáltató egységeket magukba foglaló útvonalak. A két évvel ezelőtt, tervezetten megindított járdafelújítások illeszkednek a városközpont térkőjárdás kialakításához, valamint a már megvalósított szakaszos járdákat összekötjük.

Jelen gazdasági programban folytatjuk a biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtését, akár lakossági önkéntes erő bevonásával is.

7.2.5 Kerékpáros közlekedés

A kerékpárosok aránya, jelenléte meghatározó a város közlekedésében, ezt többek között az mutatja, hogy a helyben foglalkoztatottak mintegy 40%-a kerékpározik.

A kerékpárút hálózat fejlesztése a TOP projekt keretén belül 2022 októberében egyelőre befejeződött. Ezen pályázat keretén belül a Polgár vasútállomás és a Tisza út tanyák csatlakozás között 8,05 km hosszú új kerékpáros útvonal épület meg (ebből önálló kerékpárút: 2,22 km, kerékpársáv: 2,08 km, nyitott kerékpársáv/kerékpáros nyom: 3,75 km)

A projekt folytatásaként tervezett közel 900 fm kerékpárút, amely a meglévőt a 35-ös számú főúttal köti össze, 2027. december 31-ig rendelkezik építési engedéllyel. Megvalósítása európai uniós forrás terhére, esetlegesen Tiszaújváros településsel közösen tervezett.

Az ipari parkot és a települést összekötő kerékpárút felújításával kapcsolatban folyamatosak a tárgyalások az Innovinia Holding Kft-vel és a Synergy Construction Hungary Kft-vel. A műszaki tartalom és a becsült költségvetés összeállítása folyamatban van.

7.2.6 Parkolás

A város parkolóhelyekkel a megnövekedett lakossági és egyéb igényeket egyelőre nem tudja megfelelőképpen ellátni. Ugyan a városközponttól távolabb lévő parkolók kihasználtsága alacsony, de – mivel a közlekedési és parkolási, vagy akár életvezetési szokásaink megváltoztak - ez nem ellensúlyozza a főbb úti célok (üzletek, intézmények) megközelíthetőségét.

Célunk, hogy a meglévő helyek fenntartása mellett újak kialakítására kerülhessen sor. Ide sorolható a 2024-ben elindított Élhető városfejlesztés projekt, amelyen belül a Móricz úti iskola előtti területen, illetve a Zólyom úti iskolánál is rendezettebbé váltak a parkolóhelyek, és számuk is növekedett. Az újabb fejlesztések csak engedélyköteles beruházások keretén belül, saját forrás bevonásával folytathatóak.

7.3 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A belterületi vízrendezés kifejezetten önkormányzati feladat és a települések felszíni vizeinek az elvezetésével foglalkozik. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése tartalmazza a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat, melynek 11. pontja szerint az önkormányzat feladata a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

A települések belterületén elvégzendő vízrendezési munkákat befolyásolják a települést jellemző körülmények, mint például a település szerkezete, vízhálózata, hidrológiai jellemzők, lejtési viszonyok, talajtani adottságok stb. A település szerkezete, beépítettsége nagyban meghatározza a vízrendezési művek vonalvezetését, a nyílt vagy zárt rendszerű árkok, csatornák kialakítását. A sűrűn lakott, burkolattal ellátott helyeken a zárt rendszerek szükségesek (bár számos hátrányt hordoznak), míg a laza - falusias vagy zöldövezetes településeken a nyílt, tájba illő vízelvezető árkok kialakítása javasolt.

Csapadékvíz elvezető rendszerünk rekonstrukciója rendkívüli mértékben indokolt, hiszen magánterületek és közterületek elöntésének megakadályozása érdekében elengedhetetlen településüzemeltetési feladat. Ugyancsak kritikus hatása lehet az úthálózat állapotára, fenntartási kiadásaira.

Nagyon fontos éves szinten ütemezett formában elvégezni a zárt csapadékcatornák gépi magasnyomású mosását, ugyanakkor a nyílt medrű árkok medertakarítását és kotrását. Ennek megfelelően csapadékvíz átemelő műtárgyainkat is (Tó u., Bem u., Rákóczi u.) rendszeresen karban kell tartani.

A meglévő hálózat karbantartását saját forrásból, illetve közmunkaprogram keretében végzi az önkormányzat. A korábban elkészült, az I. sz. vízgyűjtő terület (Polgár belterületének keleti, délkeleti részét foglalja magába, 152,3 ha) csapadékvíz elvezető csatornák felújítási terveit csak pályázati forrás igénybevételevel tudja az önkormányzat megvalósítani.

A TOP_PLUSZ-1.2.1 (Élhető település) konstrukción belül a támogatási kérelem benyújtásakor az önkormányzat elvégeztette Kiss Ernő utcát érintő probléma miatt a környező utcák kamerás felméréseit, amely alapján 2025 tavaszán a Kiss Ernő-Városkert-Deák Ferenc-Petőfi Sándor utcákon a felújítások elvégezhetőek lesznek. Önálló fejlesztési részként a Hősök utca-Rákóczi utca szakaszokon is átépítésre kerül a meglévő csapadékcatorna.

Ezen projekt keretén belül több olyan megalapozó dokumentum készült el, amely a későbbi tervezés alapján szolgálhatja, úgymint Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv, illetve Polgár Város Vízkárelhárítási Terve.

7.4 Tiszta, gondozott lakókörnyezet

A rendezett utcakép fenntartása nem kizárólag önkormányzati feladat. Az önkormányzat azon döntésével, hogy a lakosság által fizetendő kommunális adóról lemondott, arra kívánja ösztönözni a polgáriakat, hogy felelősséggel viseltesse saját lakókörnyezetükre, beleértve a portájuk előtti utcaszakasz és csapadékvíz elvezető rendszerbe tartozó árkok gondozását, hulladékmentesítését, illetve téli időszakban a járdák csúszásmentesítését.

Az önkormányzat jelentős pályázati és saját forrást biztosít a fenti célok segítésére.

- A „Kertvárosias, zöld infrastruktúra fejlesztése Polgáron” megnevezésű, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00069 azonosítószámú projekt keretén belül a Móricz úti és a Zólyom úti iskolák közösségi környezete teljesen megújul. A térburkolatok mellett a zöldfelületeket is rendbe tesszük, frissül a növényzet, utcabútorok, kerékpártárolók cserélődnek ki. Emellett a Kiss Ernő utcai játszótér jelentős eszközparkkal bővül, vízvételi lehetőséget és pelenkázó helyet alakítunk ki. Több utcaszakasz térköves járdát kap, és növeljük a parkolóhelyek számát és rendezettségét.
A fenti projekten belül a Kiss Ernő utcát érintően, valamint a Hősök útja bizonyos szakaszain a belvízelvezetési rendszert felújítjuk, és a korábban eliszaposodott csatornaszakaszokat újra üzembe helyezzük. Így az esővíz a közterületekről könnyebben eltávozik, járhatóvá válnak az utcaszakaszok, és remélhetően megszűnik a pangó víz is. Az árkok rendbetételét követően a lakosságot is nagyobb felelősség terheli, amennyiben az eldobált szemét a vízlefolyást akadályozza.
- A TOP_PLUSZ-1.2.3-21-HB1-2022-00058 azonosítószámú, „Belterületi útfejlesztés Polgáron” megnevezésű projekt keretén belül a Taskó utca Hősök útja és Kazinczy utca közötti szakasza teljesen megújul úgy, hogy nem maradnak el a hozzájuk kapcsolódó csapadékvíz elvezető rendszerek rendbetétele sem. Az érintett ingatlanok kapubejáróit a tulajdonosok - az önkormányzat külön engedélye alapján – ezt követően felújíthatják. Ezzel is rendezettebbé válik a környezet, könnyebben megközelíthetőek az ingatlanok.
- 2025-től is tervezi folytatni az önkormányzat a járda- és útfelújítási programját, amelyre jelentős saját forrást biztosít.
- A Városgondnokság virágpalántázási tevékenységének köszönhetően folyamatos a közterületek szépítése és a virágok árusítása a lakosság részére. A kertészeti szakmai stáb tervszerűen folytatja a növényvédelmi és pótlási feladatokat. A Virágos Magyarország versenyben több alkalommal ért el Polgár város sikereket.
- Az önkormányzat az európai uniós projektekkal érintett területeken – a klímaváltozásra reagálva – egyrészt jobban alkalmazkodó növényzetet választott, valamint megtervezte az öntözőrendszer kiépítését. A megvalósítás várhatóan 2025-ben befejeződik.
- A Polgári Lokálpatrióta Egyesülettel együtt szervezi az önkormányzat már évek óta a „TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért” hulladékgyűjtő akciót.
- Minden évben pályázik az önkormányzat a Településfásítási Programra, amelyben településenként 10-30 darab, a belterületi viszonyokat jól viselő fa teljes ültetési csomagját lehet elnyerni.
- Ezen gazdasági program ciklusa alatt kidolgozza az önkormányzat a Pedáns Polgári Porta programot.

A fenti eredményeket és fejlesztéseket kizárólag a lakossággal együtt tudjuk fenntartani és az állagukat megővni.

7.5 Sport és turizmus

7.5.1 Polgár Városi Sportegyesület

Az egyesület labdarúgó szakosztálya a felnőtt együttes mellett utánpótlás korosztályos csapat felkészülését, versenyeztetését, szabadidős tevékenységének tartalmas eltöltését biztosítja az év minden időszakában.

A felnőtt csapat 2024/25. évben a megye II. osztályban kezdte a bajnokságot. Az egyesület legfőbb célkitűzései között szerepel, hogy a következő években a felnőtt csapat kiharcolja a megyei I. osztályban való szereplés jogosultságát.

Az utánpótlás csapatok közül a Bozsik-egyesületi program keretében versenyeztetett labdarúgók viszonylag sikeresen vettek részt az őszi fesztiválokon. A jövőben az utánpótlás csapatok terén is fő cél a technikai tudás és csapatszellem erősítése.

Az MLSZ TAO sportfejlesztési program keretén belül, illetve önkormányzati támogatással teljes felújításra került az öltöző épülete, valamint a labdarúgópályához automata locsoló rendszer került megvalósításra. Kiépült az aszfaltos bekötőút, megtörtént a szükséges számú parkoló létesítése, az épülethez vezető járda felújítása, kerítésjavítás és zöldfelület fejlesztés.

Az egyesület ez évi tervei között szerepelteti, újabb, az MLSZ TAO forrás felhasználásával, műfüves pálya megvalósítását a városi sporttelepen

További városi szintű tömegsport és közösségi igények teljesítésére célkitűzésünk, az elmúlt években megtervezett rekortán futópálya megvalósítására pályázati támogatást nyerni.

7.5.2 Kemping

Városgondnokság által üzemeltetett Polgár, Fürdő u. 11.szám alatti Kempingben a meglévő 4 faházban összesen 8 szoba, melyben 20 férőhely, továbbá 30 db sátorhely van kialakítva. A fedett filagória alkalmas kisebb, kb. 120 fős rendezvények megtartására. Az épületek, berendezés, közös terek (mosogató, főzőhely) stb. elavultak, felújításra, fejlesztésre szorulnak. Szükségesnek látszik további apartman házak felállítása, újabb legalább 20 férőhely kialakításával, hogy a nagyobb szálláshely igényeket is ki tudja szolgálni.

7.5.3 Fonyódligeti Üdülő

Az üdülőben meglévő tulajdonrészünket (35%) jelenleg az egyeki önkormányzat nevében az Egyek Szöghatár Nonprofit Kft. üzemelteti. Az egyeki (38,5%) és tiszacsegei (26,5%) önkormányzattal közös tulajdonban lévő üdülő nyári szezonban folyamatosan működik. Néhány éve nagyobb karbantartási munkák történtek a létesítményekben, azonban ezzel együtt is mind a „kőházak”, mind pedig a faházak is elavult műszaki állapotban vannak, halaszthatatlan a felújításuk és korszerűsítésük. Ez a vagyonelem, amely egy 2023. évben készült hivatalos értébecslés szerint 350 MFt értékű, viszont nem kötelező önkormányzati feladatot teljesít, emellett pedig folyamatosan önkormányzati saját forrás befektetést igényel. A tulajdonostársakkal közös üzemeltetési megállapodáson túl, ki kell dolgozni az üdülő fejlesztési koncepcióját, amely egyfelől a tulajdonosi arányok szerint vizsgálja a megoszthatóságot, illetve esetlegesen megfontolja a tulajdonrész értékesítésének lehetőségét.

7.5.4 Egyéb szálláshelyek Polgáron

A városban kevés szálláshely működik, az elmúlt években folyamatos kereslet és érdeklődés volt tapasztalható a kiadó szálláshelyek irányában. A korábbi gazdasági program ide illeszkedő fejezetével ellentétben – a megváltozott igényekhez igazodva – két csoportba sorolhatjuk a településünkön fellelhető szálláshelyeket.

A turisztikai célú szálláshely lényegében az Outlet Hotel Polgár négycsillagos szállodára korlátozódik. Részben itt is hosszútávú bérlettel foglalkoznak, de vannak szabad kapacitásaik.

A további szálláshelyek, akár panzió, akár magánszálláshely kategóriába tartoznak is, alkalmazkodtak a munkásszállásokra vonatkozóan megnövekedett igényekhez, jobbra hosszútávú szerződésekkel üzemelnek.

7.6 Kultúra és értékmentés

7.6.1 Társadalmi és kulturális események

A 2025-2030. közötti önkormányzati ciklus olyan időszakot ölel át, amikor meg kell emlékeznünk Polgár és környéke évezredek, évszázadokat átívelő történelméről, és a város utóbbi évtizedekben történt fejlődéséről. Több kiemelkedő évfordulót érint, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni társadalmi és kulturális események, rendezvények tervezésénél, valamint fejlesztések (felújítások, beruházások) tervezése és megvalósítása során.

Jubileumi évek:

2027. Polgár újratervezésének 300. évfordulója,

2028. Polgár újra várossá nyilvánításának 35. évfordulója,

2029. Polgár első írásos említésének 800. évfordulója.

7.6.2 A települési nemzeti és helytörténeti értékeinek gondozása

A helyi identitás erősítése érdekében fel kell tárnunk elődeinktől kapott örökségünket. Őriznünk, fejlesztenünk és gondoznunk kell, hogy tovább tudjuk adni a következő nemzedéknek. Mindez ki kell terjedjen a természeti és épített környezetünkre, szellemi és kulturális értékeinkre, tevékenységeinkre.

A városunk múltjához köthető, jelenleg raktárakban őrzött néprajzi gyűjtemény, a helytörténeti emlékek, valamint a Polgári Települési Értéktár kulturális örökségeinek bemutatására alkalmas közérdekű muzeális intézményegység létrehozásával a múltunk tisztelete mellett, gondoskodunk a generációk közötti kulturális kapcsolatok elmélyítéséről.

Polgár nem bővelkedik építészeti emlékekkel, műemlékekkel, köztéri szobrokkal, így a meglévők megőrzéséről, állagmegóvásáról, szükség esetén felújításáról gondoskodni kell.

8. Konkrét, rövid és középtávon tervezett beavatkozási területek, beruházások, projekttervek

8.1 Jelenleg lebonyolítás alatt lévő Európai Unió projektfejlesztések

A TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00069 azonosítószámú, „Kertvárosias, zöld infrastruktúra fejlesztése Polgáron megnevezésű projekt megvalósítására 500.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert el a település. A beruházás több helyszínen valósul meg. A Móricz úti és a Zólyom úti iskolák előtt közösségi tereket alakítunk ki, utakat, gyalogos átkelőhelyeket és parkolókat, építünk át. A Kiss Ernő utcán a csapadékvíz elvezető hálózatot építjük át, a középiskola előtt pedig megújul a játszótér. A csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztése

folytatódik a Rákóczi utca – Hősök utca szakaszán is. A beruházás várhatóan 2025 augusztusára fejeződik be.

A TOP_PLUSZ-1.2.3-21-HB1-2022-00058 azonosítószámú, „Belterületi útfejlesztés Polgáron” megnevezésű projektben 150 032 732.- Ft fejlesztési forrás áll a rendelkezésünkre a Taskó utca Hősök utca – Kazinczy utca közötti szakaszának útépitésére, csapadékvíz-elvezető rendszerének és elektromos áram ellátásának átépítésére. A műszaki átadás – amennyiben az önkormányzat a továbbfejlesztésről dönt – 2026. évben történhet meg.

8.2 Az önkormányzat középtávú fejlesztési tervei, projektjavaslatok

8.2.1 Közlekedés és közösségi tér fejlesztés

- Polgár város úthálózatának korszerűsítése, felújítása, a szilárd burkolattal nem rendelkező utcák útépitésére folytatódjon az útfelújítási program.
- Kerékpárút fejlesztése keretében a 15 éve készült a vasútállomás és az ipari park közötti kerékpárút felújítása, valamint a tervezett hálózatosodás érdekében a TOP pályázatból meg nem valósult 893 m további szakasz kiépítése.
- A városközpontban lévő, funkció nélküli ingatlanok hasznosítása parkolóként.
- A felmérés évenkénti aktualizálásával a járdafelújítási program folytatása.
- Közterületi térfigyelő rendszer fejlesztése (részben TOP_PLUSZ forrásból).
- A Bessenyei úti óvoda előtti közterület fejlesztése,
- A Taskó-Honvéd utcák kereszteződésében lévő zöld közterületek fejlesztése.
- Utcanévtáblák, információs táblák, tájékoztató táblák felújítása.
- Közterületi hulladékgyűjtő edények számának bővítése, a meglévők felújítása.
- Pedáns Polgári Porta program kidolgozása és elindítása.
- Lakossági fásítási, virágosítási program folytatása.

8.2.2 Környezetvédelmi infrastrukturális fejlesztés

- A vízkárok megelőzése érdekében a meglévő csapadékvíz-elvezető rendszerek rekonstrukciójának ütemezése, forrás KEHOP_PLUSZ konstrukció keretén belül.
- Polgár ivóvíz- és szennyvíz- hálózatának rekonstrukciója és rehabilitációja szükséges, az beillesztendő a szolgáltatást végző cég által előkészített gördülő fejlesztési tervébe.
- Szennyvíztisztító telep bővítése, rekonstrukciója: a KEHOP projekt keretében a telep rekonstrukciója nem történt meg, azonban az elavult műszaki állapotú szennyvíztelepi létesítmények rekonstrukciója halaszthatatlan fejlesztési feladat.
- A sósvíztározó iszapmentesítésének megtervezése egyrészt a használt termálvíz befogadására, valamint a horgászati halállomány életterének biztosítására.
- Erdőgazdálkodási ütemterv folytatása, beleértve a parkerdő állomány erdőgazdálkodási szempontú karbantartását.

8.2.3 Nevelési és szociális infrastruktúra fejlesztése

- Bentlakásos szociális otthon létrehozása, nem önkormányzati fenntartású intézményként, esetleg a református egyház bevonásával.
- Bölcsőde fejlesztés: az RRF-REP-1.1.2-24-2024-00170 azonosítószámú projektünk támogató döntéssel rendelkezik, viszont a támogatási szerződés megkötése egyelőre nem történt meg.

8.2.4 Sport, kultúra és turizmusfejlesztés

- Új emlékmű állítása az 1848/49-es Forradalom és Szabadságharc áldozatainak emlékére
- Kálvária domb bejáratánál lévő emlékhely megújítása
- A Polonkai ház belső tereinek felújítása, a település értékeinek és helytörténeti emlékeinek bemutatására szolgáló muzeális intézmény létrehozása
- Évente ismétlődő önkormányzati pályázat kiírása útmenti keresztek megújítására
- Játsszóterek kialakítása a város zöld parkjaiban
- Városi Kemping korszerűsítése szálláshelyek bővítésével
- Városi Sporttelep fejlesztése tömegsport funkció bővítéssel
- Többfunkciós városi sportcsarnok létesítése
- Strandfürdő rekonstrukciója, új élmény- és úszómedence kialakítása
- Fonyódligeti üdülő hasznosítása.

8.2.5 Gazdaságfejlesztés

- Kántorlapos területénem gazdaságfejlesztési célú kijelölése (napelempark fejlesztés külső szereplő bevonásával).
- Vereckei utcai építési telkek értékesítése.

8.2.6 Nem önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése

- A volt községháza ingatlan közterületbe vonása.
- A volt Tancsics TSZ iroda ingatlan hasznosítása.
- A központi buszmegállóban a belső butiksor felújítása.
- A volt Fotó és Fodrász szolgáltató épület funkciófejlesztése
- A 35-ös számú főút elkerülő szakaszán a közlekedési csomópont fejlesztése.
- A MÁV állomás épületének és környezetének rendezése.
- Víz társulat külső ingatlanának hasznosítása.
- Archeo-park jövőbeni állami hasznosításáról tájékoztatás kérés.
- Polgári halastavak vizes élőhely projektbe történő bevonása.
- Állami tulajdonba került, (megörökölt) ingatlanok hasznosítása.

9. Vezetői összefoglaló

9.1 9.1. A gazdasági program összeállításáról

Polgár Város Önkormányzatának 2025-2030. évekre szóló Gazdasági programja az önkormányzati törvény által előírt ütemezéssel és elvárt tartalommal készült.

A gazdasági program jelenlegi tervezetét, - az elkészítendő dokumentum szerkezeti és tartalmi elemeit – az önkormányzat 2020-2025 évekre készített gazdasági programját alapul véve, annak struktúráját és terjedelmét megtartva az elmúlt hat hétben állítottuk össze.

A gazdasági program jelenlegi tervezetét kidolgozó szakmai stáb – figyelembe vette a lakálpatrióta választási programot, az önkormányzati képviselők és bizottsági tagok javaslatait, a helyi közösségek és civil szervezetek elvárásait, a tervezés időszakában érkezett gazdasági szereplők és lakosság által tett jelzéseket.

A gazdasági programban rögzített célkitűzéseket, annak megvalósítási ütemezését nem választottuk el az Európai Unió pályázati folyamatoktól, különösen a 2021-2027 éves időszakra még kidolgozás alatt lévő megyei Területfejlesztési Operatív Programoktól (TOP) valamint a hazai költségvetési forrásokra alapozott Járási Fejlesztési programoktól.

A gazdasági program küldetése, hogy a városüzemeltetés területén indokolt korszerűsítési szükségleteket, a következő évek önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó fejlesztéseket, a település közszolgáltatásait javító beruházásokat felsorolja, s egyben meghatározza a beavatkozási területeket, időbeni ütemezéssel rögzítse a konkrét projekt javaslatokat. Prioritással, iránymutatással és megalapozó tanulmányok megrendelésével segítse a pályázat készítő munkáját, amely következtében a tervek, kidolgozott pályázatok formájában, illetve támogatási kérelmekben benyújtásra kerülhetnek a pályázati rendszer megfelelő operatív programjaiba.

9.2 Önkormányzati elvekről és összefüggésekről

Az önkormányzatok elsőszámú feladata, a törvény által előírt kötelező feladatokat ellátása, amelyhez a feladatfinanszírozás elve alapján a központi költségvetés döntően biztosítja forrásokat. A kötelezően ellátandó feladatok teljesítése során gyakorta felmerülő többlet finanszírozási szükségletet azonban az önkormányzat köteles a saját bevételeiből kiegészíteni.

Az önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak végrehajtását a fenntartóként létrehozott és működtetett intézményrendszeren keresztül teljesíti. Ugyanakkor a folyamatosan változó gazdasági, társadalmi környezetben, valamint a törvényi előírások, jogszabályi változások közepette szükséges az intézményrendszer működésének újbóli értékelése, és javaslat elkészítése a feladatellátás hatékonyságának növelése érdekében.

Az önkormányzatok önként vállalt feladatait jellemzően a helyi igények, a lakossági szükségletek, a korábbi városvezetés által tett vállalások és a választási kampány ígéreték teljesítése jelenti, amely pénzügyi fedezetét a saját forrás biztosításával, így kifejezetten önkormányzati bevételekből, helyi adóból, szolgáltatási és térítési díjakból, vagyonhasznosításból, pénzügyi műveletek bevételeiből, illetve külső források bevonásával, pénzintézeti hitelből és elnyert pályázati támogatásokból lehetséges.

Az önkormányzat költségvetési koncepciójának helyi adópolitika elvei alapján a jelen dokumentumban is rögzítjük, hogy ameddig erre jogszabályi előírás vagy a központi költségvetési törvény szabályozásai bennünket nem kényszerítenek, addig a lakosságot helyi adóval nem terheljük. A gazdasági program jelenlegi tervezetében nincs szó, sem a kommunális adó, sem az építményadó, sem a vagyonadó bevezetéséről.

Fontosnak tartjuk a helyi közösségek erősítését és a lokálpatrióta szemlélet általánossá válását, az öntevékeny csoportok támogatásával, fiatal tehetségek mentorálásával, értékörzők és hagyományteremtők felkarolásával, a természetvédő és állatvédők tevékenységük biztatásával, a másokat segítő önzetlen, emberséges tevékenység kitüntetésével, a példamutató egyéni teljesítmények elismerésével.

Általános célkitűzés az önkormányzat által nyújtott szolgáltatás megtérítésekor, hogy az szolgáltatás önköltségének, bekerülési költségének, előállítási költségének a megtérítése. Az önköltségi díjak meg nem fizetése, illetve részbeni elengedése a költségvetésben kimutatott

közvetett támogatásként, illetve a rászorultsági elv érvényesítésekor szociális támogatásként értelmezendő.

A fejlesztési célok megvalósításához a tárgyévi költségvetésbe fejlesztési hitel bevonása indokolt, alkalmanként elkerülhetetlen is lehet a (mint felhalmozási kiadások) ugyanakkor a működési célú hitelfelvétel csakis a tárgyéven belül felmerülő likviditási problémák kezelésére lehetséges. Az önkormányzat önként vállalt feladatai körében, külső források bevonása nélkül annyi forrást tud a lakossági igényekre és lakókönyezeti elvárásokra, önkormányzati utakra, útpadkákra, járdákra, vízelvezető árkokra és átereszekre, a közterületek tisztaságára, zöldfelület ápolásra, összességében a középületek felújítására, a közterületek fenntartására és közösségi terek karbantartására fordítani, amennyit a lakosoktól ilyen jogcímen hozzájárulásként beszed, támogatásként elkér vagy helyi adósarcként elvon.

Erősíteni szükséges azt a szemléletet, hogy az ingatlantulajdon az kötelezettséget jelent, - legyen az állami, önkormányzati, céges vagy magántulajdonú ingatlan, - amely a tulajdonosok számára a vonatkozó jogszabályok betartásával és a közösségi együttélés íratlan szabályai szerinti viselkedési normák betartásával jár együtt.

A szociális juttatások és segélyezés gyakorlatában a tényleges rászorultság elvét követve támogatunk rászorultakat. A rászorultsági elv gyakorlati értelmezésekor, amennyiben a támogatást igénylő önmaga, minden tőle elvárható megtett saját helyzetének jobbítása, az életkörülményeinek javítása, a megélhetésének biztosítása érdekében, s az nem elégséges a napi normális és biztonságos lét megéléséhez, akkor az önkormányzat alkalmi, szükség esetén rendszeres pénzügyi vagy természetbeni segítséget nyújt.

9.3 A gazdasági program elfogadásáról és megvalósításáról

A gazdasági program végleges változatát elfogadását megelőzően a Képviselő-testület előzetes vagy feltételes határozatával helyi társadalmi vitára bocsájtja a tervezetet, a jogszabályi előírások figyelembevételével és betartásával 2025. március 27-én, a munkaterv szerinti ülésen megtörténhet az elfogadása. A gazdasági program elfogadását követően, mielőbb meg kell kezdeni a konkrét pályázatok kidolgozását, a meghirdetés előtt, illetve még a társadalmi vita szakaszában lévő - pályázati felhívásokhoz való feltételes hozzárendelését. A projekt előkészítési feladatokra, a pályázatok benyújtásához előírt dokumentumok elkészítésére felkészült humán erőforrás szükséges, illetve céltartalékként megtervezve indokolt a 2025. évi költségvetési rendeletben jelentős pénzügyi fedezet biztosítása is indokolt a beruházási folyamatok megerősítésére.

A pályázatok előkészítése és benyújtása során törekszünk a jövőben is arra, hogy a szükségszerűen felmerülő költségek – tanulmánykészítés, hatásvizsgálat, megvalósíthatósági terv, engedélyes terv, kiviteli terv, közbeszerzési költségek, műszaki ellenőrzés, projekt menedzsmenti feladatok teljesítése terhére - pályázati támogatás terhére elszámolható között kerüljenek elszámolásra. A Gazdasági Program 2025-2030 első szándékkal az önkormányzati feladatellátásban érintett intézmények fejlesztésére irányulnak, melyeket a Hajdú-Bihar megye Integrált Területi Programja 2021-2027, és a TOP plusz felhívás pályázati forrásaiból lehetséges finanszírozni.

Fejlesztési célok meghatározása vonatkozásában a lakossági igények figyelembevétele mellett vizsgálni szükséges a gazdasági szereplők fejlesztési elképzeléseit, gazdálkodási és üzleti

érdekeit, s csakis addig a mértékig akceptálni azokat, amíg az a városlakók, a helyi közösségek életkörülményeit aránytalanul és hátrányosan nem érinti, valamint a természetes környezetünket elfogadhatatlan mértékben terheli, a jövő generációnak a lehetőségeit hátrányosan nem befolyásolja. A fejlesztési program ütemezése és megvalósítása során szándékunk a jövőben is a gazdasági szereplők, az állami feladatokat ellátó intézmények, a gazdasági társaságok, a helyi egyéni vállalkozások, a civil és sportegyesületek képviselőivel együttműködni, a saját fejlesztési igényeikhez segítséget adni, illetve azoknak az önkormányzati fejlesztésekkel való összhangját komplementer hatásként megteremteni.

Polgár, 2025. március 20.

Tóth József polgármester